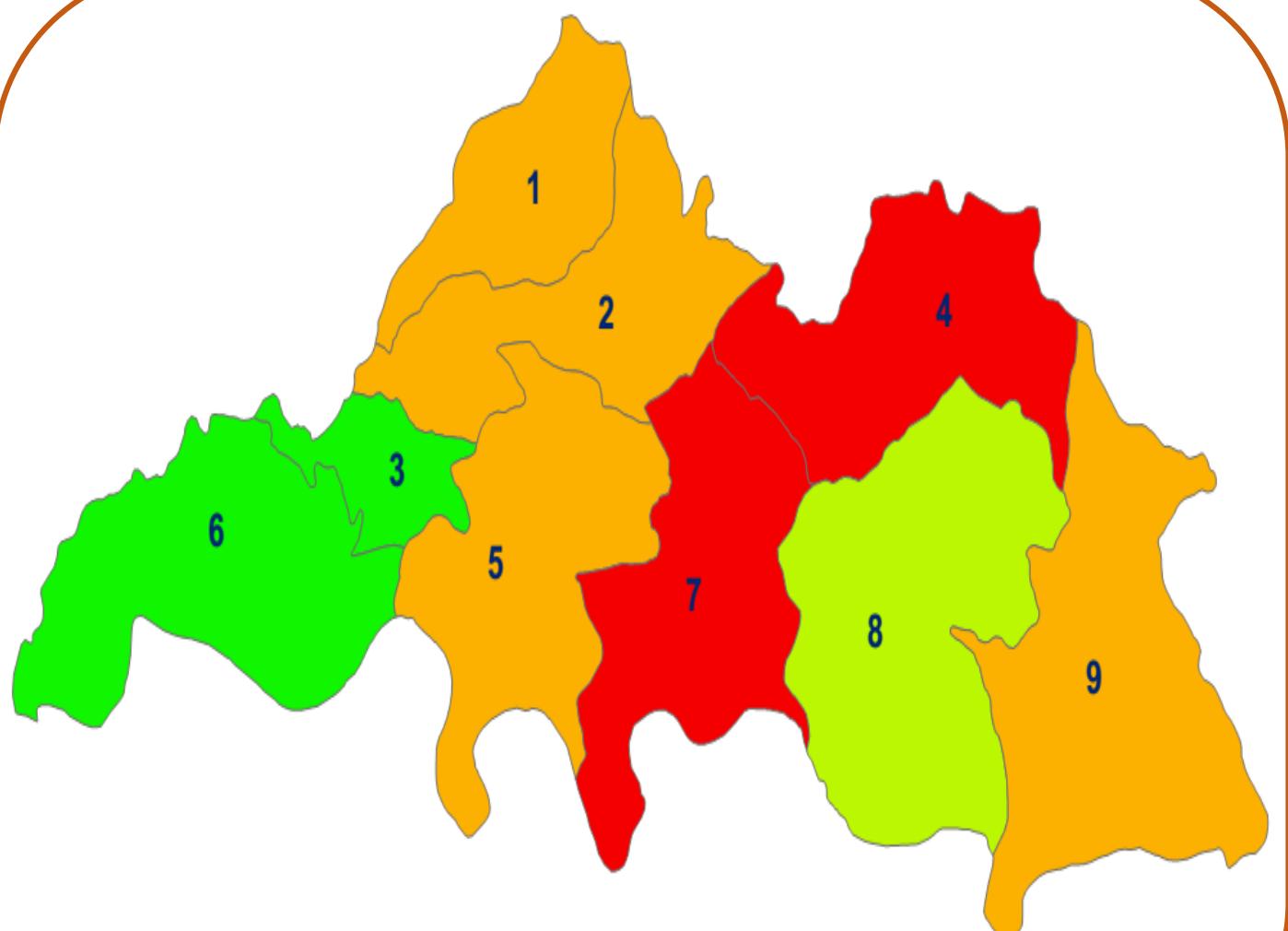

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन भिर्कोट गाविस

तनहुँ
जिल्ला

तयार गर्ने

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, भिर्कोट

तयार गरिएको मिति : २०७२/०८/१६

गाउँ विकास समिति स्तरीय
खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना
अद्यावधिक प्रतिवेदन

भिकौट

२०७१

यस भित्र प्रयोग गरिएका संक्षिप्त रूपहरू	३
१. परिचय	४
१.१ पृष्ठभूमि	४
१.२ उद्देश्य	५
१.३ विधि	५
१.४ सिमितता	६
२. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी	६
२.१ संक्षिप्त परिचय	६
२.२ भिरकोट गाविसको भौगोलिक अवस्थिति	८
२.३ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती	८
३. खानेपानीको अवस्था	८
३.१ गाविसको खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था	८
३.२ खानेपानीको विद्यमान अवस्था	९
४. स्वास्थ्य र सरसफाईको तुलनात्मक अवस्था	९
५. गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना कार्यान्वयन तथा संशोधित कार्य योजना	१०
६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण	१०
अनुसूचीहरू	११
अनुसूची-१: प्रत्येक वडाको जनसंख्याको विवरण	११
अनुसूची-२: घरधुरी तथा जातीय समूदाय सम्बन्धी अध्यावधिक तथ्यांक	११
अनुसूची-३: खानेपानीको विद्यमान अवस्था	१३
अनुसूची-४: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण	१६
अनुसूची-५: आ.व. २०६८/०६९ सम्म सम्पन्न भएका २७ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था	१८
अनुसूची-६: गाविसका टोलहरूमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था	२०
अनुसूची-७: विद्यालय तथा संस्थागत शैक्षालयको वर्तमान अवस्था	२२
अनुसूची-८: पूर्ण सरसफाईका सूचकहरूको अवस्था	२३
अनुसूची-९: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण	२६
अनुसूची-१०: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण र लागत	२७
अनुसूची-११: गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना	२९
अनुसूची-१२: गाविसको प्राप्त तथ्याङ्क अनुसारका जिआइएस् नक्शाहरू	३७

यस भित्र प्रयोग गरिएका सक्षिप्त रूपहरू:

आर. भि. टि.	रिजभ्वायर टंकी
आ. व.	आर्थिक वर्ष
उ. मा. वि.	उच्च माध्यमिक विद्यालय
किमि	किलोमिटर
क्र.सं.	क्रमसंख्या
खा. पा.	खानेपानी
खा. पा. यो.	खानेपानी योजना
गाविस	गाउँ विकास समिति
जि. आई.	ग्राम्याल्भनाइज्ड आइरन
जि. वि. स.	जिल्ला विकास समिति
नि. मा. वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
ने. रु.	नेपाली रुपैया
नं.	नम्बर
प्रा. वि.	प्राथमिक विद्यालय
मा. वि.	माध्यमिक विद्यालय
मि	मिटर
वि. सं.	विक्रम सम्बत
स. स. यो.	सरसफाइ योजना
सि. सि.	कलेक्सन च्याम्बर
VWASH	Village Water, Sanitation and Hygiene
VWASHCC	Village Water, Sanitation and Hygiene Coordination Committee

१. परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारको सन् २०१७ सम्ममा सबैलाई खानेपानी र सरसफाइ सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य हासिल गर्ने दिशामा सहयोग गर्दै स्थानीय निकायहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले नेपाल सरकार र फिनल्याण्ड सरकारका बीच पश्चिमाञ्चल तथा मध्य पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका गरी चौथ वटा जिल्लाहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम सञ्चालनको लागि ट्रिपक्षिय सम्झौता भए वमोजिम पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना सन् २००८ देखि २०१३ अवधिको पहिलो चरण सफलतापूर्वक सम्पन्न गरी सन् २०१३ देखि २०१८ सम्मको अवधिको लागि दोस्रो चरण आरम्भ भएको छ ।

यस सन्दर्भमा समुदायले सहभागितात्मक रूपमा तर्जुमा गरेको योजनाले मात्र समुदायका वास्तविक आवश्यकताको पहिचान गर्न सक्दछ र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा गरिने बाह्य सहयोग वास्तविक आवश्यकता भएको वर्गमा पर्दछ जसले स्थानीय सरकारको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने क्षमतालाई विकास गरी सन् २०१७ को नेपाल सरकारको लक्ष पुरा गर्न सहयोग गर्दछ भन्ने मान्यतालाई अंगीकार गरी परियोजनाको पहिलो चरणमा विभिन्न ५२ वटा गाविसको गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना र एउटा नगरपालिकाका वडाहरूको वडास्तरीय योजना तर्जुमामा सहयोग गरिएको थियो ।

यस परिप्रेक्ष्यमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनामा तर्जुमा भएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि परियोजनाले पहिलो चरणमा पर्याप्त आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गरायो जसको फलस्वरूप: खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छताको क्षेत्रमा उक्त गाविसहरूमा आमूल परिवर्तन भएको छ ।

परियोजनाको दोस्रो चरणको परियोजना दस्तावेजले वास्तविक रूपमा सेवाविहीन, जसले हालसम्म खानेपानी कार्यक्रमको लागि कुनै पनि बाह्य सहयोग प्राप्त गरेका छैनन् त्यस्ता क्षेत्रमा मात्र परियोजनाको सहयोग केन्द्रीत गर्ने निर्देश गरे वमोजिम परियोजनाको सहयोग विस्तारको लागि थप दुर्गम तथा सेवाविहीन गाविसहरू छनौट गरी सोहि वमोजिमको योजना तर्जुमा गरी सहयोग गर्ने भन्ने उल्लेख भएको छ । यसका साथै परियोजनाको पहिलो चरण सम्पन्न भएका गाविसहरूबाट क्रमशः परियोजनाको सहयोगको बहिर्गमन गर्दै जानको लागि समेत उक्त गाविसहरूको हालको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वस्तुस्थिति अद्यावधिक गर्नु आवश्यक देखिएको साथै परियोजनाको बहिर्गमन पश्चात समेत गाविसले सेवा पुग्न बांकी रहेका क्षेत्रमा अतिरिक्त स्रोतको खोजी गरी वा आफै स्रोत परिचालन गर्न समेत अद्यावधिक खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको आवश्यकता पर्ने भएकोले समेत पहिलो चरणमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा भएका सबै गाविसहरूमा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक गर्नु वाञ्छनीय देखिएकोले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यमा सहजीकरण गर्ने जिल्ला विकास समिति, जिल्ला प्राविधिक कार्यालय जस अन्तर्गतको जिल्ला खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता इकाइ र गाउँ विकास समिति समेतलाई उक्त कार्यको लागि सहयोगी दस्तावेजको रूपमा तयार गरिएको गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक गर्ने निर्देशिका(VWASH Plan Updating Guidelines) वमोजिम यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

१.२ उद्देश्य

गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यको समग्र उद्देश्य गाउँ विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को दफा (६५) ले प्रत्येक स्थानीय निकायलाई आफ्नो

सिमाक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यबस्थित र दीर्घो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउँ विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा सञ्चालन गर्न निर्देशित गरे वमोजिम अद्यावधिक गाविस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरिएको छ ।

यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्देश्यहरु निम्न वमोजिम रहेका छन्:

- गाउँ विकास समितिको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ सुविधा उपलब्ध गराउन अब आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,
- गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकिकरण गर्ने र सोही वमोजिम स्रोतको विनियोजन गर्ने,
- गाविसको पूर्ण सरसफाइको रणनीतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोही वमोजिम कार्यक्रमहरु तय गर्ने,
- जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरूको वारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकूलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,
- पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोही वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ ।

१.३ विधि

गाउँस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अद्यावधिक कार्यको लागि निम्न वमोजिमको क्रियाकलाप गरिएको थियो ।

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयाबधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य	७ दिन	जिल्लास्तरमा
२	गाविसस्तरीय अद्यावधिक कार्यशाला	१ दिन	गाविसस्तरमा
३	बडास्तरीय कार्यको लागि तयारी	३ दिन	गाविसस्तरमा
४	बडास्तरीय तथ्यांक अद्यावधिक कार्यशाला	९ दिन	बडास्तरमा
५	तथ्यांकको प्रारम्भिक विष्लेशण तथा योजना तर्जुमा पूर्व तयारी	८ दिन	गाविसस्तरमा
६	गाविसस्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला	२ दिन	गाविसस्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरुमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बाँकी क्रियाकलापहरु सहजकर्ताको सहयोगमा गाउँ विकास समिति/VWASHCC र बडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र अद्यावधिक कार्यको अगुवाईको कार्य गाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक कर्मचारी उपलब्ध गराएको थियो ।

१.४ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निमित्त पूर्णरूपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरू रहनेछन्:

- अपर्भट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरूको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्कको सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासन
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरूको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरूको दूरदृष्टि

२. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी

२.१ संक्षिप्त परिचय

तनहुँ जिल्लाको दक्षिणी भेगमा अवस्थित भिरकोट गाविसलाई, पूर्वमा बैदी गाविस, पश्चिममा राम्जाकोट गाविस, उत्तरमा काहुंशिवपुर गाविस र दक्षिणमा काली गण्डकी नदीले घेरेको छ । तनहुँ जिल्लाका दुर्गम गाउँ विकास समितीहरू मध्ये यो गाविस पनि एक हो । विकास निर्माणका दृष्टिकोणले गाविसको वर्गीकरण अनुसार ग वर्गमा पर्ने यस गाविस ले ४०.२२ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल ओगटेको छ । यस गाविसको संचारको अवस्था हेर्दा प्राय घरधुरीहरूमा मोबाईल फोन उपलब्ध भएको पाइन्छ । वित्तिय क्षेत्रलाई हेर्दा यस गाविसमा ऋण सहकारी संस्था लिमीटेड दर्ता भई आफ्ना गतिविधिहरूलाई अगाडी बढाइरहेकोछ । अन्य वित्तिय सेवाका लागि करिव चार घन्टाको यात्रा पछि जिल्लाको सदरमुकाम दमौलीमा जानु पर्दछ । खानेपानीको दृष्टिकोणले हेर्दा यस गाविसमा माथिल्लो गाउँ क्षेत्रमा वसोबास गर्ने समुदायलाई स्रोत नभएर अति नै समस्या रहेको छ भने तल्लो बेसी क्षेत्रमा वसोबास गर्ने समुदायमा स्रोत भएता पनि व्यवस्थित तरिकाले सदुपयोग गर्न नसकेको अवस्था छ । स्वास्थ्य, सरसफाई र पोषणको दृष्टिकोणमा पनि यस गाविस पछाडि रहेको छ । खानेपानी, सरसफाई, स्वास्थ्य र पोषणका लागि एकिकृत रूपमा योजना बनाई कार्य संचालन गर्नका लागि यस गाविसको पहलमा जिल्ला विकास समिति र विभिन्न सरकारी एवम् गैह सरकारी निकायसंग समन्वय गरी एकिकृत क्रियाकलाप संचालन गर्न गाविस अगाडी बढिरहेको छ ।

तनहुँ जिल्ला

भिरकोट गाउँ विकास समिति

२.२ भिरकोट गाविसको भौगोलिक अवस्थिति:

जिल्ला सदरमुकाम दमौलीबाट २४ किमी दक्षिण भागमा अवस्थित भिरकोट धरातलीय हिसाबले भिरालो तर खेतियोग्य छ र यो गाविसको हावापानी समशितोष्ण छ । भिरकोट गाविस समुन्द्री सतहबाट २३९ - १,०४० मीटरको उचाई सम्म फैलिएको छ । यस गाविसको कूल क्षेत्रफल मध्ये कृषि योग्य जमिन ३५.७८%, वन जंगल ५०.४०%, झाडी एवं चरन क्षेत्र ८.८८% र खोला नाला तथा अन्य क्षेत्र ४.९४% रहेको छ ।

यस गाविसको पूर्वमा बैदी गाविस, पश्चिममा राम्जाकोट गाविस, उत्तरमा काहुंशिवपुर गाविस र दक्षिणमा पवित्र काली गण्डकी नदीले छुट्याएको नवलपरासी जिल्ला पर्दछ । राजनीतिक हिसाबले यो गाविस निर्वाचन क्षेत्र नं. २ मा पर्दछ भने ९ वडा र ६० बस्तीमा विभाजित यो गाविस जिल्लाको दक्षिणी दुर्गम गाविस भएता पनि गाविसका सबै वडाहरु कच्च मोटर बाटोले जोडेको छ । ८०% भन्दा बढी कृषिमा आन्तरित यस गाविसको वडा नं. ८ र ९ मा सुन्तला खेती, वडा नं. २ मा तरकारी खेती उत्पादन हुन्छ भने अन्य वडाहरु पनि कृषि योग्य नै छन् ।

जिल्लाको सदरमुकाम दमौलीबाट करिव ४ घण्टाको जिपको यात्राबाट यस गाविसको भवन भएको स्थानमा पुग्न सकिन्छ । वर्षाद्वयको समयमा जिपहरु जान नसक्ने भएको हुँदा करिब ६ घन्टा पैदल यात्रा गर्नुपर्ने हुन्छ । यस गाविसमा पुग्ने वैकल्पिक बाटोको रूपमा खैरेनीटारबाट भिमाद हूँदै भिरकोट १ पुग्ने बाटोलाई लिन सकिन्छ । यस गाविसले आफ्ना सबै वार्डलाई जोड्ने गरी रिङ्गरोडको परिकल्पनाका साथ कच्ची मोटरबाटो खन्ने कार्यलाई अगाडी वढाएको छ ।

२.३ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती

भिर्कोट गाविसमा जातजातीको वसोवासको अवस्थालाई हेर्दा विविधता रहेको पाइन्छ । वार्ड भेला, घरधुरी सर्वेक्षण अध्ययनबाट आएको तथ्याद्वय अनुसार हाल यस गाविसमा कुल १,१४६ घरधुरी रहेका छन् । यस गाविसको कूल जनसंख्या ५,०१४ मध्ये महिलाको जनसंख्या २,८५१ अर्थात ५६.८६% र पुरुषको २,१६३ अर्थात ४३.१४% रहेको छ । जनजाती (मगर) समुदायको बाहुल्यता रहेको यस गाविसमा जनजातीको ४४.७६% दलितको २३.५६%, र अन्यको ३१.६८% घरधुरी रहेको छ । विस्तृत विवरण तल अनुसूची-१ तथा २ मा दिइएको छ ।

यस गाविसमा वि.सं. २०६७ को खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यक्रम शुरू हुँदाको समयमा दक्ष जनशक्तिको अवस्था हेर्दा सामाजिक परिचालकको संख्या ६ जना, प्लम्बर ४ जना, डकर्मी सम्बन्धी ज्ञान भएका ५३ जना, अनौपचारिक शिक्षा सहजकर्ता ४० जना, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका ९ जना, सुडेनी तालिम प्राप्त ३ जना, सामुदायिक स्वास्थ्य कार्यकर्ता ३ जना स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने कर्मचारी ३ जना र कृषि एवं पशुपालन सबन्धी तालिम प्राप्त व्यक्ति ४३ जना रहेको देखिन्छ ।

यस गाविसमा १ वटा उच्च मा.वि., ४ वटा नि.मा.वि, ९ वटा प्राथमिक विद्यालय र २ वटा बोर्डिङ स्कूल रहेका छन् भने ५ वटा सेवामूलक कार्यालयहरु उप स्वास्थ्य चौकी १, आयुर्वेदिक औषधालय १, अतिरिक्त हुलाक सेवा कार्यालय १ र गाविसको कार्यालय १ र प्रहरी चौकी १ रहेका छन् ।

३. खानेपानीको अवस्था

३.१ गाविसको खानेपानीको तुलनात्मक अवस्था

यस गाविसका जम्मा १,१४६ घरधुरी मध्ये खानेपानी सेवा प्राप्त घरधुरी १,०२६ अर्थात ८९.५३%, पूर्ण रूपले सेवा प्राप्त घरधुरी ७४८ अर्थात ६५.२७%, सुविधा स्तरोन्तति गर्नु पर्ने घरधुरी २७८ अर्थात २४.२६% र

सेवाबाट बन्निकै घरधुरी १२० अर्थात् १०.४७% रहेको छ। जस मध्ये नसुधारिएको कुवाको खानेपानी प्रयोग गर्ने घरधुरी ९२ अर्थात् ८.०३% रहेको छ। यसको विवरण अनुसूची-३ मा देखाइएको छ।

३.२ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा सबैभन्दा नाजुक ६० वटा टोल मध्ये ९ वटा (१५%) टोलको अवस्था धेरै नराम्रो, ३ वटा (३.३३%) टोलको अवस्था नराम्रो, २३ वटा (३८.३३%) टोलको अवस्था औसत र बाँकी २६ वटा (४३.३४%) टोलको अवस्था राम्रो रहेको छ। यी टोलहरूलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम बनाउनु पर्ने देखिन्छ। विस्तृत विवरण अनुसूची-४ मा देखाइएको छ।

आ.व. २०६८/०६९ सम्म सम्पन्न भएका २७ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था अनुसूची-५ को तालिकामा देखाइएको छ। जस मध्ये २० वटा योजनाको भौतिक अवस्था राम्रो, २ वटाको सन्तोषजनक र बाँकी ५ वटाको खराब देखिन्छ। भेडा खोला र गोमन्दी खा.पा.यो. मा पानीको मात्रा थप गर्नु पर्ने, भिरकोट र पिपलडांडा खा.पा.यो.मा गुणस्तर सुधार एवम् इण्टेक सुधार गर्नु पर्ने, त्यस्तै अन्य ७ योजनामा पाइप लाइन र अन्य संरचना मर्मत गर्नु पर्ने देखिन्छ।

४. स्वास्थ्य र सरसफाइको तुलनात्मक अवस्था

गाउँ स्तरिय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना अध्यावधिक गर्ने सिलसिलामा स्थानीय स्वास्थ्य चौकी संग लिईएको तथ्यांक अनुसार ५ वर्ष भन्दा मुनीका बच्चाहरूको पोषणको अवस्था सामान्य रहेको देखिन्छ। भाडापछाला सम्बन्धी उपचार गरिएका ५ वर्ष मुनिका बच्चाहरूको कूल संख्या २०७ मध्ये ७१ जनाको उप स्वास्थ्य चौकीबाट उपचार गरिएको ३२ जनाको सिफारिस गरिएको र बाँकी १०४ मातृ शिशु कार्यकर्ताहरूबाट उपचार गरिएको देखिन्छ। त्यस्तै कुपोषण र भिटामिन ए को कमीबाट हुने रोग देखिएको छैन।

सरसफाइको सूचक भनेर चर्पीलाई लिने गरिन्छ। यस गाविसको कूल १,१४६ घरधुरी मध्ये ९९२ अर्थात् ८६.५६% घरमा पक्की चर्पी रहेको छ भने १५४ घरधुरी अर्थात् १३.४४% घरमा चर्पी छैन। वडाको स्थिति हेर्दा १ नं वडामा ५, २ नं वडामा ८, ३ नं वडामा २१, ५ नं वडामा ३४, ६ नं वडामा २८, ८ नं वडामा १० र ९ नं वडामा ४८ घरमा चर्पी छैन। वडा नं ४ र ७ मा भने शत प्रतिशत घरमा चर्पी रहको देखिन्छ। ५ नं वडा प्रतिशतको हिसाबले सबैभन्दा धेरै ३२.३८% चर्पी नभएको वडामा गनिन्छ। वडा र टोल अनुसार पुरै गाविसको चर्पीको हालको अवस्था अनुसूची-६ मा देखाईएको छ।

१४ वटा विद्यालय, २ वटा बोर्डिङ स्कूल र ५ वटा सरकारी कार्यालयहरू अवस्थित यस गाविसको आफ्नै कार्यालय छैन। विस्तृत विवरण अनुसूची-७ मा देखाईएको छ।

पूर्ण सरसफाइको अवस्था: जम्मा १,१४६ घरधुरी मध्ये ९९२ घरधुरीमा पक्की शौचालय भएकोमा सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने ७६.७९%, घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने ०.७%, ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने ८१.२४%, घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडुलमा फाल्ने ०.०९%, खेर गाएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने ५.६७%, भाडा सुकाउने चांग भएको २१.६४%, र धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास, अन्य) २१.२९% घरधुरी रहेका छन्। यो तथ्यांकले वातावरणीय सरसफाइको अवस्था कम्जोर भएको देखाउँछ। विस्तृत विवरण अनुसूची-८ मा हेर्न सकिन्छ।

५. गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना कार्यान्वयन तथा संशोधित कार्य योजना

गाविसस्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकता क्रम तोकिएका योजनाहरु १७ मध्ये नयाँ ३ वटा लिफ्टीड र एउटा ग्राभिटि रहेका छन् भने ४ वटा ग्राभिटि मर्मत र बांकी ९ वटा कुवा संरक्षण रहेका छन्। विस्तृत विवरण अनुसूची-९ मा देखाईएको छ।

प्रस्तावित योजनाहरुको प्रक्षेपित जनसंख्या र प्रति व्यक्ति लागतको आधारमा अनुमानित लागत तयार गर्दा प्रति परिवार औसत जनसंख्या ४.४१, प्रति व्यक्ति ग्राभिटी स्कीमको लागत रु ९,०००, प्रति व्यक्ति सोलार पम्पिड स्कीमको लागत रु १७,००० र प्रति व्यक्ति श्रोत संरक्षण को रु १,२०० को आधारमा यस गाविसको लागि खानेपानीको सेवा पु-याउन मात्र रु ३३,०३७,००० खर्च लाग्ने देखिन्छ। त्यस्तै चर्पी नभएका १५४ घरधुरीमा पक्की चर्पी निर्माणको लागि प्रति चर्पी रु २०,००० का दरले रु ३,०८०,००० खर्च लाग्ने देखिन्छ। दुवै कार्यको लागि मात्र ने रु ३६,९९०,००० को लागत अनुमान तयार गरिएकोछ। विस्तृत विवरण अनुसूची-१० मा प्रस्तुत गरिएको छ।

प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरु र बांकी चर्पी निर्माण गर्नको लागि सम्भावित श्रोतहरु :

- उपभोक्ता स्वयं, स्थानीय समुदाय तथा संघ संस्थाहरु
- गाविस
- जि.वि.स.
- खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
- अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरु

गाविस स्तरीय अन्य प्रस्तावित योजनाहरुका क्रियाकलापहरुमा सरसफाइ तालिम, पोखरी तथा कुलो निर्माण, प्राविधिक तालिम र मर्मत तथा संभार योजना तालिम १ देखि ९ वडामा संचालन गरी १,१४६ घरधुरी लाभान्वित हुने देखाईएको छ।

६. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा विपद् जोखिम न्यूनिकरण

भिरकोट गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छ:

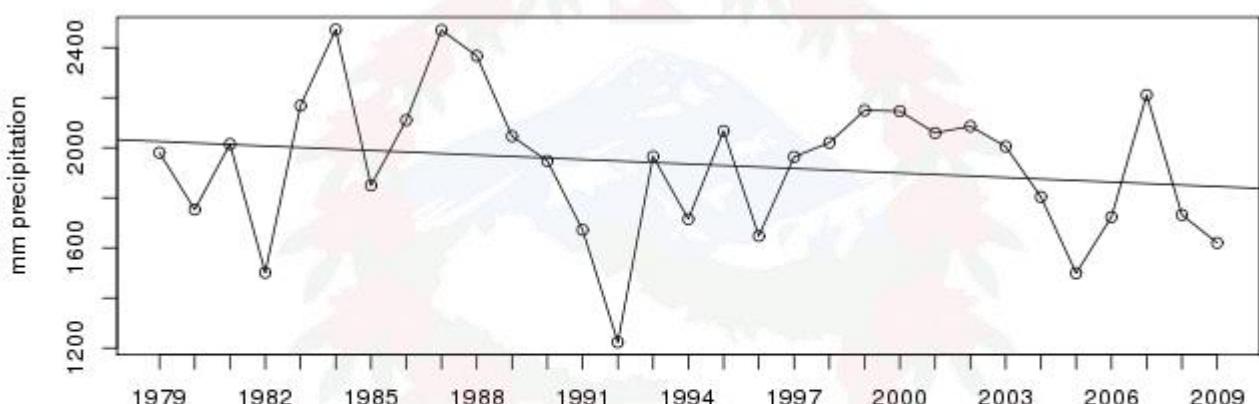
वडा नं.	वर्ष	जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट परेको असर	स्थानीयको दृष्टिकोण तथा बुझाई
१	२०६०	भूकम्प	जमिन फाटेको, पानीको मुहान खसेको	वातावरणमा नराम्रो असर
२				
३				
४				
५				
६				
७				
८	२०४६	चट्याङ्ग	पशुचौपायाको मृत्यु, रुखविरुद्धाको नोकसानी	
९	२०५८	पहिरो	१ पशुचौपायाको मृत्यु घर भत्केको	वृक्षारोपण

तनहु जिल्लाको वर्षात तथा तापक्रम

वर्षा र तापक्रमको तथ्यांक जल तथा मौषम विज्ञान विभाग अन्तर्गतका मौषम मापन केन्द्रबाट लिएको हो । यो तथ्यांक उक्त विभागको वेबसाइटको जलबायु पोर्टलमा उपलब्ध छ । तनहु जिल्लाको हकमा बन्दीपुर, दमौली, राम्जाकोट र खैरेनीटार गरि चार ठाउमा मौषम केन्द्र राखिएको छ, चित्रमा प्रस्तुत वर्षातको तथ्यांक उक्त चारै ठाउका केन्द्रका तथ्यांकहरूको वार्षिक औसत हो भने तापक्रम को तथ्यांक भने दमौली र खैरेनीटारको मात्र रहेको छ ।

क) वर्षा

ग्राफ १ मा सन १९७९ देखि २००९ सम्मको वार्षिक औसत वर्षात देखाइएको छ । चित्रमा देखाइए जस्तै औसत वर्षात १२०० मि.लि देखि २४०० मि.लि सम्म रहेको छ । न्यूनतम औसत वर्षात रहेका वर्षहरू १९९२, २००५ र १९८२ रहेका छन भने १९८४ र १९८७ मा औसत वर्षातको आकडा धेरै रहेको देखिन्छ । गत ३० वर्ष भित्रको समग्र वर्षातको प्रवृत्ति हेर्दा करिब २०० मि.लि का दरले वर्षातको परिमाण घट्दै गएको देखिन्छ ।

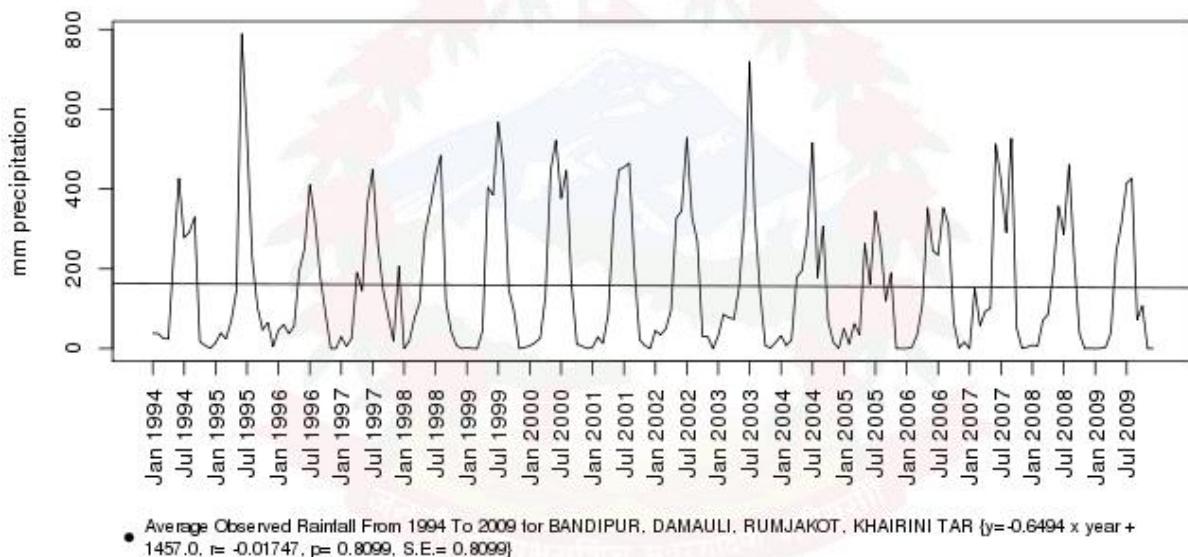
Mean Observed Rainfall From 1979 To 2009 Months January February March April May June July August September
• October November December for BANDIPUR, DAMAULI, RUMJAKOT, KHAIRINI TAR $y = -6.002 \times \text{year} + 13900.0$, $r = -0.1918$,
 $p = 0.3014$, S.E. = 0.3014

ग्राफ १: औसत वर्षात मिमि. १९७९ देखि २००९.

ख) मासिक औसत वर्षात (सन् १९९४ देखि २००९)

ग्राफ २ मा सन् १९९४ देखि २००९, १५ वर्षको मासिक वर्षातको फरक प्रस्तुत गरिएको छ उच्च वर्षात गर्मी यामको मनसुनको समय, बैशाख महिना देखि भाद्र महिना सम्म देखिन्छ र मनसुनको बेलाको मासिक सबभन्दा बढी वर्षातको औसत ४०० - ५०० मिलिटर देखिन्छ । सन् १९९५ र २००३ मा यो औसत बढेर ७०० मिलिमिटर नाथेको देखिन्छ भने हिउदको समयमा अतिनै कम वर्षा र कहिले काही वर्षात नहुन पनि सक्छ । सन् २००७ मा हिउंदको सबभन्दा उच्च वर्षात भएको थियो भने सन् १९९९, २००६, २००८ र २००९ मा

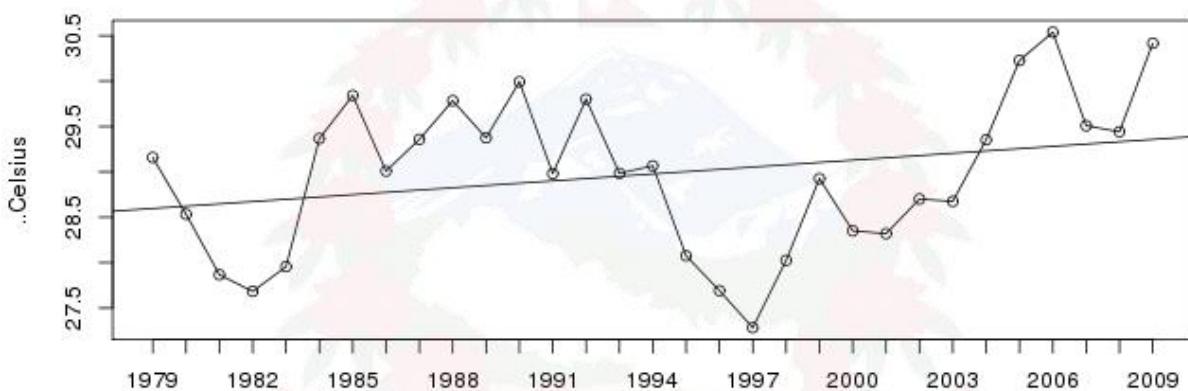
हिउंदमा खासै वर्षात भएको देखिन्दैन यसरि वर्षातको लामो समयको परिवर्तनलाई हेर्दा वार्षिक वर्षातको प्रवृत्ति घट्दो र हिउदाको वर्षात पनि घट्दै छ जसको असरले पानीका श्रोतहरु घट्दै छन् ।

ग्राफ २: मासीक औसत वर्षात मिमि. १९९४ देखि २००९

ख) अधिकतम तापक्रम

ग्राफ ३ मा दमौली र खैरेनीटारको दुईवटा केन्द्रहरुको १९७९ देखि २००९ सम्मको अवधिको बार्षिक अधिकतम तापक्रमको औसत तथ्यांक प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैले यस तथ्याङ्कले जिल्लाका टार वा भ्यालिहरुको मात्र प्रतिनिधित्व गर्दछ । तीस वर्षको अवधिमा अधिकतम तापक्रम १९९७ मा २७ डिग्री र २००६ मा ३१ डिग्री सेल्सियस रहेको देखिन्छ भने समग्र तीस वर्षको अधिकतम तापक्रमको औसत करिब १ डिग्री सेल्सियसका दरले बढ्दै गएको देखिन्छ । जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेबसाइटमा न्यूनतम तापक्रमको ग्राफ पनि उपलब्ध छ ।

ग्राफ ३: अधिकतम वार्षिक तापक्रम १९७९ देखि २००९

अनुसूचीहरु

अनुसूची-१: प्रत्येक वडाको जनसंख्याको विवरण

वडा नं	घरधूरी	जनसंख्या		
		जम्मा	पुरुष	महिला
१	१७९	६९५	२६७	४२८

२	११८	४२५	१८२	२४३
३	१०८	४६३	२९३	२५०
४	४७	२१५	९४	१२१
५	११८	५०६	२११	२९५
६	२२३	९६८	४१५	५५३
७	१०७	४३३	२०७	२२६
८	१०७	५७३	२५३	३२०
९	१३९	७३६	३२१	४१५
जम्मा	१,१४६	५,०१४	२,१६३	२,८५१
प्रतिशत			४३.१४	५६.८६

औसत प्रति घरधुरी जनसंख्या: ४.३७५

अनुसूची-२: घरधुरी तथा जातीय समूदाय सम्बन्धी अद्यावधिक तथ्यांक

क्र. स.	टोलको नाम	दलित	आदिवासी जनजाती	अन्य	जम्मा
बडा नं १					
१	चालिसे	२	८	८	१८
२	चवादी			११	११
३	ढुङ्गागाडे			२३	२३
४	गोरे डांडा	२		६	८
५	कुँडार	१	४		५
६	सन्यासीटार		१७	१	१८
७	तारुका	८		७४	८२
८	गाल्जे	२	६		८
	जम्मा	१५	३५	१२३	१७३
बडा नं २					
१	भञ्ज्याङ्ग	१३	१	४	१८
२	डिहि वेसी	६			६
३	पालिङ्गटार		४	३६	४०
४	धर्मभकारी, किटिया	६		२३	२९
५	थूम्की,ठांटी टोल	१३		४	१७
	जम्मा	३८	५	६७	११०
क्र. स.	टोलको नाम	दलित	आदिवासी जनजाती	अन्य	जम्मा
बडा नं ३					
१	बलाङ्ग घारी		१०		१०
२	पिपलथर		६		६
३	मूखियाथर	३	६		९
४	व्यागन डांडा		८		८

५	ढापडीथर			४			४
६	घरेल डांडा	१		२			३
७	कटहरे			४			४
८	लांकूरीथर			१०			१०
९	माभथर	५		१५			२०
१०	रानाथर			६			६
११	नारायणटार			६			६
१२	पल्लो भिरकोट			२३			२३
१३	रामचे	१७		२			१९
	जम्मा	२६		१०२			१२८
बडा नं ४							
	गूम्लेक	३		७	४१		५१
बडा नं ५							
१	पल्लोथर	३७					३७
२	नारायणटार			७			७
३	विजवर थर	९			६		१५
४	देउराली	१२		१			१३
५	सूनारथर	२६			७		३३
	जम्मा	८४		८	१३		१०५
बडा नं ६							
१	बरडांडा			११			११
२	फराक स्वारा			२३			२३
३	कूसूण्डे			९			९
४	मधुवन	१७		६१			७८
५	नयाबारी	१		४			५
६	पिपलडांडा			९	६		१५
७	सत्तरी			२			२
८	सिरकोट	१४		३	२७		४४
९	सिंदूवा	१४		८	१		२३
	जम्मा	४६		१३०	३४		२१०
बडा नं ७							
१	बिसमोहोर			४	४		८
क्र. स. टोलको नाम दलित आदिवासी जनजाती अन्य जम्मा							
२	मनादी			१५	५		२०
३	गैराथर	२		१	१९		२२
४	डांडाथर	९			१५		२४
५	देउराली	९		६			१५
६	सून्दरटोल	९			५		१४

	जम्मा	२९	२६	४८	१०३
बडा नं ८					
१ बलिमराङ्ग			२७		२७
२ बट्टै डांडा			९		९
३ डाढाटोल			१२		१२
४ माझ्थर			१७		१७
५ माथिल्लो थर	१		२१	२	२४
६ पोखरीथोक	५		१		६
७ तल्लोथर	२		१०		१२
	जम्मा	८	९७	२	१०७
बडा नं ९					
१ बेलटार	५		३०	१७	५२
२ दाङ्गसिरी	१६		१४	२	३२
३ ग्यांजा			६		६
४ काफलडांडा			५१	२	५३
५					०
६ कुमारे			२	१४	१६
	जम्मा	२१	१०३	३५	१५९
	कुल जम्मा	२७०	५१३	३६३	१,१४६
	प्रतिशत	२३.५६	४४.७६	३१.६८	१००.००
	टोलको संख्या	६०			

अनुसूची-३: खानेपानीको विवरण अवस्था

क्र. स.	टोलको नाम	खानेपानी सुविधा प्राप्त	सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने	सुविधा न पुगेका	जम्मा घर संख्या	पाइप, धारा	न सुधारिए को कुवा	जम्मा
बडा नं १								
१	चालिसे	१८			१८	१८		१८
२	चवादी	११			११	११		११
३	दुङ्गागाडे	२३			२३	२३		२३
४	गोरे डांडा	८			८	८		८
५	कुँडार			५	५		५	५
६	सन्यासीटार	१८			१८	१८		१८
क्र. स.	टोलको नाम	खानेपानी सुविधा प्राप्त	सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने	सुविधा न पुगेका	जम्मा घर संख्या	पाइप, धारा	न सुधारिए को कुवा	जम्मा
७	तारुका	८२			८२	८२		८२
८	गाल्जे	८			८	८		८
	जम्मा	१६८		५	१७३	१६८	५	१७३
बडा नं २								

१	भञ्ज्याङ्ग	१८			१८	१८		१८
२	डिहि वेसी			६	६		६	६
३	पालिङ्गटार	४०			४०	४०		४०
४	धर्मभकारी, किटिया	२९			२९	२९		२९
५	थूम्की,ठांटी टोल	१७			१७	१७		१७
	जम्मा	१०४		६	११०	१०४	६	११०
बडा नं ३								
१	बलाङ्ग घारी	१०	१०		१०	१०		१०
२	पिपलथर	६	६		६	६		६
३	मूखियाथर	९	९		९	९		९
४	व्यागन डांडा	८	८		८	८		८
५	ढापडीथर	४	४		४	४		४
६	घरेल डांडा	३	३		३	३		३
७	कटहरे	४	४		४	४		४
८	लांकुरीथर	१०	१०		१०	१०		१०
९	माझथर	२०	२०		२०	२०		२०
१०	रानाथर	६	६		६	६		६
११	नारायणटार	६	६		६	६		६
१२	पल्लो भिरकोट	२३	२३		२३	२३		२३
१३	राम्चे	१९	१९		१९	१९		१९
	जम्मा	१२८	१२८		१२८	१२८		१२८
बडा नं ४								
	गूम्लेक	५१			५१	५१		५१
बडा नं ५								
१	पल्लोथर	३७	३७		३७	३७		३७
२	नारायणटार	१५			१५	१५		१५
३	विजवर थर	७	७		७	७		७
४	देउराली	१३	१३		१३	१३		१३
५	सूनारथर	३३	३३		३३	३३		३३
	जम्मा	१०५	१०		१०५	१०५		१०५
बडा नं ६								
१	बरडांडा	४		७	११	४	७	११
क्र. स.	टोलको नाम	खालेपानी सुविधा प्राप्त	सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने	सुविधा न पुगेका	जम्मा घर संख्या	पाइप, धारा	न सुधारिए को कुवा	जम्मा
२	फराक स्वारा	२३			२३	२३		२३
३	कूसूण्डे	९			९	९		९
४	मधूवन	७८			७८	७८		७८
५	नयांबारी	३		२	५	३	२	५

६	पिपलडांडा	१३		२	१५		१५	१५
७	सत्तरी			२	२		२	२
८	सिरकोट	४४			४४	४४		४४
९	सिंदूवा	२३			२३	२३		२३
	जम्मा	१९७		१३	२१०	१८४	२६	२१०
बडा नं ७								
१	बिसमोहार			८	८		८	८
२	मनादी	२०			२०	२०		२०
३	गैराथर	२२			२२	२२		२२
४	डांडाथर	२४			२४	२४		२४
५	देउराली	१५			१५	१५		१५
६	सून्दरटोल	१४			१४	१४		१४
	जम्मा	९५		८	१०३	९५	८	१०३
बडा नं ८								
१	बलिमराङ्ग	२७			२७	२७		२७
२	बट्टै डांडा	९			९	९		९
३	डांडाटोल	१२			१२	१२		१२
४	माझ्थर			१७	१७	१७		१७
५	माथिल्लो थर			२४	२४	२४		२४
६	पोखरीथोक	६			६	६		६
७	तल्लोथर	१२			१२	१२		१२
	जम्मा	६६		४१	१०७	१०७		१०७
बडा नं ९								
१	बेलटार	४८	४८	४	५२	४८	४	५२
२	दाङ्गिसरी	२९		३	३२	२९	३	३२
३	ग्यांजा	६			६	६		६
४	काफलडांडा	१७		३६	५३	१७	३६	३६
५								१७
६	कूमारे	१२	१२	४	१६	१२	४	१६
	जम्मा	११२	६०	४७	१५९	११२	४७	१५९
	कुल जम्मा	१,०२६	२७८	१२०	१,१४६	१,०५४	९२	१,१४६
	प्रतिशत	८९.५३	२४.२६	१०.४७		९९.९७	८.०३	१००.००
	टोलको संख्या	६०						

अनुसूची-४: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण

क्र स.	टोलको नाम	सुविधास्तर निर्धारण					
		पानी थाप्ने स्थान	जम्मा घर संख्या	हालको अवस्था			
				गुणस्तर	परिमाण	समय	विश्वसनियता
							सुविधास्तर

बडा नं १								
१	चालिसे	धारा	१८	१	१	१	१	१
२	चवादी	धारा	११	१	१	१	१	१
३	दुंगागाडे	धारा	२३	१	१	१	१	१
४	गोरे डांडा	धारा	८	१	१	१	१	१
५	कुँडार	कूवा	५	४	१	४	४	४
६	सन्यासीटार	धारा	१८	१	१	१	१	१
७	तारुका	धारा	८२	१	१	१	१	१
८	गाल्जे	धारा	८	१	१	१	१	१
		जम्मा	१७३					
बडा नं २								
१	भञ्ज्याङ्ग	धारा	१८	१	२	१	२	२
२	डिहि वेसी	कूवा	६	४	१	४	४	४
३	पालिङ्गटार	धारा	४०	१	१	१	१	१
४	धर्मभकारी, किटिया	धारा	२९	१	२	१	२	२
५	थम्की,ठांटी टोल	धारा	१७	१	२	१	२	२
		जम्मा	११०					
बडा नं ३								
१	बलाङ्ग घारी	धारा	१०	२	२	१	२	२
२	पिपलथर	धारा	६	२	२	१	२	२
३	मूखियाथर	धारा	९	२	२	१	२	२
४	व्यागन डांडा	धारा	८	२	२	१	२	२
५	ढापडीथर	धारा	४	२	२	१	२	२
६	घरेल डांडा	धारा	३	२	२	१	२	२
७	कटहरे	धारा	४	२	२	१	२	२
८	लांकूरीथर	धारा	१०	२	२	१	२	२
९	माझथर	धारा	२०	२	२	१	२	२
१०	रानाथर	धारा	६	२	२	१	२	२
११	नारायणटार	धारा	६	१	१	१	१	१
१२	पल्लो भिरकोट	धारा	२३	२	२	१	२	२
१३	राम्चे	धारा	१९	१	१	१	१	१
		जम्मा	१२८					
बडा नं ४								
	गुम्लेक	धारा	५१	१	१	१	१	१
बडा नं ५								
१	पल्लोथर	धारा	३७	२	२	१	२	२
२	नारायणटार	धारा	१५	१	१	१	१	१
क्र स.	टोलको नाम	सुविधास्तर निर्धारण						
		पानी थाने स्थान	जम्मा घर संख्या	हालको अवस्था		समय	विश्वसनियता	सुविधास्तर
३	विजवर थर	धारा	७	२	२	१	२	२
४	देउराली	धारा	१३	२	२	१	२	२
५	सूनारथर	धारा	३३	२	२	१	२	२
		जम्मा	१०५					

बडा नं ६									
१	बरडांडा	धारा,कूवा	११	१	१	४	४	४	४
२	फराक स्वांरा	धारा	२३	१	१	१	२	२	२
३	कूसूण्डे	धारा	९	१	१	१	१	१	१
४	मधूवन	धारा	७८	१	१	१	२	२	२
५	नयांबारी	धारा,कूवा	५	१	१	२	४	४	४
६	पिपलडांडा	धारा,कूवा	१५	१	१	२	४	४	४
७	सत्तरी	कूवा	२	१	१	२	४	४	४
८	सिरकोट	धारा	४४	१	२	१	३	३	३
९	सिंदुवा	धारा	२३	१	२	१	१	२	
		जम्मा	२१०						
बडा नं ७									
१	बिसमोहोर	धारा	८	१	१	१	१	१	१
२	मनादी	धारा	२०	१	१	१	१	१	१
३	गैराथर	धारा	२२	१	१	१	१	१	१
४	डांडाथर	धारा	२४	१	१	१	१	१	१
५	देउराली	धारा	१५	१	१	१	१	१	१
६	सून्दरटोल	धारा	१४	१	१	१	१	१	१
		जम्मा	१०३						
बडा नं ८									
१	बलिमराङ्ग	धारा	२७	१	१	१	१	१	१
२	बट्टै डांडा	धारा	९	१	१	१	१	१	१
३	डांडाटोल	धारा	१२	१	२	२	२	२	२
४	माझथर	धारा	१७	१	४	४	४	४	४
५	माथिल्लो थर	धारा	२४	१	४	४	४	४	४
६	पोखरियोक	धारा	६	१	१	१	१	१	१
७	तल्लोथर	धारा	१२	१	१	१	१	१	१
		जम्मा	१०७						
बडा नं ९									
१	बेलटार	धारा,कूवा	५२	१	१	१	३	३	
२	दाङ्गसिरी	धारा	३२	१	२	१	२	२	
३	ग्यांजा	धारा	६	१	१	१	१	१	
४	काफलडांडा	कूवा	३६	४	४	४	४	४	
५		धारा	१७	१	१	१	१	१	
६	कूमारे	धारा	१६	१	१	१	१	१	
		जम्मा	१५९						
		कूल जम्मा	१,१४६						
टोलको संख्या ६०									

सुविधास्तर१	४२(७०%)	३५(५८.३%)	४९(८१.७%)	२७(४५%)	२६(४३.३४%)
सुविधास्तर२	१५(२५%)	२२(३६.७%)	५(८.३३%)	२२ (३६.६७%)	२३ (३८.३३%)
सुविधास्तर३				२ (३.३३%)	२ (३.३३%)
सुविधास्तर४	३ (५%)	३ (५%)	६ (१०%)	९ (१५%)	९ (१५%)

अनुसूची-५: आ.व. २०६८/०६९ सम्म सम्पन्न भएका २७ योजनाहरू र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू एवम् उक्त योजनाहरूको हालको अवस्था

क्र.सं	योजनाको नाम	हाल प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू	योजनाको प्रकार	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सेवा सञ्चालन भएको वर्ष	योजनाको भौतिक अवस्था	सुधार गर्नु पर्ने
1	कटुसे खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	कटुसे पानी लुगा धुने घाट	ग्रामिटी	1	26	सँन्यासीटार, गोरे डाँडा	2066/067	राम्रो	ईण्टेक
2	बाँस खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	बाँस खोला	ग्रामिटी	1	142	५ वटा टोल, कोट दरबार समेत	2068/069	राम्रो	ईण्टेक
3	दुलेगौडो खा.पा.तथा स.स.यो.	दुलेगौडा खोल्सी	ग्रामिटी	2	40	पालिङ्गटार	2068/069	राम्रो	
4	भेडा खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	भेडा खोला	ग्रामिटी	2	64	४ वटा टोलहरू	2068/069	राम्रो	पानीको मात्रा थप गर्नु पर्ने
5	भिरकोट खा.पा.तथा स.स.यो.	रामसाला खोला	ग्रामिटी	3	88	११ वटा टोलहरू	2067/068	राम्रो	गुणस्तर ईण्टेक
6	हाँडीवन खा.पा.तथा स.स.यो.	मूल्यादी खोला	ग्रामिटी	3	15	हाँडीवन टोल	2068/069	राम्रो	जि आइ पाइ क्रसिड.
7	मूल्यादी खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	मूल्यादी खोला	ग्रामिटी	3	6	नारायणटार	2068/069	राम्रो	
8	राम्चे खा.पा.तथा स.स.यो.	वारावेन, दुलेगौडा	ग्रामिटी	3	19	राम्चे टोल	2068/069	राम्रो	
9	गुम्लेक गोमन्दी खा.पा.तथा स.स.यो.	गोमन्दी	ग्रामिटी	4	51	गुम्लेक टोल	2060/061	राम्रो	
10	भिरकोट ३ र ५ खा.पा.तथा स.स.यो.	रामसाला खोला	ग्रामिटी	5	90	४ वटा टोलहरू	2067/068	राम्रो	गुणस्तर ईण्टेक
11	नारायणटार खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्रामिटी	5	15	नारायणटार टोल		राम्रो	
12	शिरकोट खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्रामिटी	6	53	३ वटा टोलहरू	2058	खराब	पाईप लाईन र अन्य संरचना मर्मत गर्नु पर्ने
13	कंडेल पानी कुवा संरक्षण	कंडेल पानी कुवा	कुवा संरक्षण	6	5	नयाबारी	2050	नराम्रो	पुन निर्माण गर्नु पर्ने
14	कुसुण्डे खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्रामिटी	6	9	कुसुण्डे	2068/069	राम्रो	
15	सेर खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	सेर खोला	ग्रामिटी	6	12	फराक स्वारा	2066/067	राम्रो	
16	भोकन्दी खा.पा.तथा स.स.यो.	भोकन्दी	ग्रामिटी	6	38	मधुवन र सिंगुवा	2068/069	संतोषजनक	प्राविधिक समस्या
17	वरडाँडा खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्रामिटी	6	4	वरडाँडा			
18	पिपल डाँडा खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्रामिटी	6	13	पिपल डाँडा	2068/069	राम्रो	गुणस्तर ईण्टेक

क्र.सं	योजनाको नाम	हाल प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू	योजनाको प्रकार	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सेवा सन्चालन भएको वर्ष	योजनाको भौतिक अवस्था	सुधार गर्नु पर्ने
19	मधुवन खा.पा.तथा स.स.यो.	मधुवन, साँध खोला	ग्राभिटी	6	64	मधुवन	2061/062	खराब	पुन निर्माण गर्नु पर्ने
20	सिसरा खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	सिसरा खोला	लिफ्टीङ्ग	7	103	६ वटा टोलहरू	2068/069	राम्रो	
21	गोमन्दी खा.पा.तथा स.स.यो.	गोमन्दी मूल	ग्राभिटी	8	74	६ वटा टोलहरू	2068	राम्रो	पानीको मात्रा थप गर्नु पर्ने
22	ठेडुवा खोला खा.पा.तथा स.स.यो.	नरकटे	ग्राभिटी	8	27	बलिमराडं टोल	2068/069	राम्रो	
23	रिडी पध्येरो खा.पा.तथा स.स.यो.	रिडी पध्येरो	लिफ्टीङ्ग	9	35	दाढ.सिरी	2069/070	राम्रो	
24	कुमारे खा.पा.तथा स.स.यो.	हाँडी खोला	ग्राभिटी	9	12	कुमारे	2062	खराबे	पाईप लाईन र अन्य संरचना मर्मत गर्नु पर्ने
25	साम्दी खा.पा.तथा स.स.यो.		ग्राभिटी	9	27	वेलटार		खराब	पुन निर्माण गर्नु पर्ने
26	नेवादी खा.पा.तथा स.स.यो.	नेवादी खोला मूल	ग्राभिटी	9	25	वेलटार	2068/069	सतोषजनक	पाईप लाईन र अन्य संरचना मर्मत गर्नु पर्ने
27	धारादी खा.पा.तथा स.स.यो.	धारादी मूल	ग्राभिटी	9	17	वेसार डाँडा	2060/061	राम्रो	पानी सुरक्षा योजना लागु गर्नु पर्ने
जम्मा योजना ग्राभिटी कुवा संरक्षण लिफ्टीङ्ग				27	1074				
				24	940				
				1	4				
				2	138				

अनुसूची-६: गाविसका टोलहरूमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था

क्र. स.	टोलको नाम	पक्की चर्पी भएका	कच्ची चर्पी भएका	चर्पी न भएका	जम्मा घर संख्या	चर्पी न भएका %
बडा नं १						
1	चालिसे	18			18	
2	चवादी	11			11	
3	दुंगागाडे	23			23	
4	गोरे डांडा	8			8	
5	कुँडार	2		3	5	
6	सन्धासीटार	18			18	
7	तारूका	80		2	82	
8	गाल्जे	8			8	
	जम्मा	168		5	173	2.89
बडा नं २						
1	भञ्ज्याड	16		2	18	
2	डिहि वेसी	4		2	6	
3	पालिङ्गटार	40			40	
4	धर्मभकारी, किटिया	27		2	29	
5	थुम्की, ठाँटी टोल	15		2	17	
	जम्मा	102		8	110	7.27
बडा नं ३						
1	बलाङ्गधारी	10			10	
2	पिपलधर	6			6	
3	मुखियाथर	5		4	9	
4	व्यागन डांडा	8			8	
5	ढापडीथर	4			4	
6	घरेल डांडा	3			3	
7	कटहरे	4			4	
8	लाँकुरीथर	5		5	10	
9	माजूथर	16		4	20	
10	रानाथर	6			6	
11	नारायणटार	6			6	
12	पल्लो भिरकोट	18		5	23	
13	राम्चे	16		3	19	
	जम्मा	107		21	128	16.41
बडा नं ४						
	गुम्लेक	51			51	

क्र. स.	टोलको नाम	पक्की चर्पी भएका	कच्ची चर्पी भएका	चर्पी न भएका	जम्मा घर संख्या	चर्पी न भएका %
वडा नं ५						
1	पल्लोथर	20		17		37
2	नारायणटार	7				7
3	विजवर थर	8		7		15
4	देउराली	13				13
5	सुनारथर	23		10		33
	जम्मा	71		34		105 32.38
वडा नं ६						
1	बरडांडा	10		1		11
2	फराक स्वांरा	23				23
3	कुसुण्डे	9				9
4	मधुवन	60		18		78
5	नयांबारी	5				5
6	पिपलडांडा	13		2		15
7	सत्तरी	2				2
8	सिरकोट	39		5		44
9	सिंदुवा	21		2		23
	जम्मा	182		28		210 13.33
वडा नं ७						
1	बिसमोहोर	8				8
2	मनादी	20				20
3	गैराथर	22				22
4	डांडाथर	24				24
5	देउराली	15				15
6	सुन्दरटोल	14				14
	जम्मा	103				103
वडा नं ८						
1	बलिमराङ्ग	25		2		27
2	बट्टै डांडा	8		1		9
3	डांडाटोल	12				12
4	माज्थर	12		5		17
5	माथिल्लो थर	23		1		24
6	पोखरीथोक	6				6
7	तल्लोथर	11		1		12
	जम्मा	97		10		107 9.35
वडा नं ९						
1	बेलटार	37		15		52

क्र. स.	टोलको नाम	पक्की चर्पी भएका	कच्ची चर्पी भएका	चर्पी न भएका	जम्मा घर संख्या	चर्पी न भएका %
2	दाङ्गसिरी	27		5		32
3	रयाँजा	2		4		6
4	काफलडांडा	37		16		53
5						
6	कुमारे	8		8		16
	जम्मा	111		48		159
	कूल जम्मा	992	0	154		1146
	प्रतिशत	86.56		13.44		
	टोलको संख्या					
	६०					

अनुसूची-७: विद्यालय तथा संस्थागत शौचालयको वर्तमान अवस्था

क्र.स.	विद्यालय वा संस्थाकोनाम	शौचालय भएको/नभएको	प्रयोगमा रहेको/नरहेको	पानीको सुविधा भएको	लैंगिक मैत्री भएको
1	सरस्वती नि.मा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
2	महेन्द्रज्योति प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
3	जलदेवी प्रा.वि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
4	सहवीर नि.मा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
5	पृथ्वी प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
6	कान्ती दीप प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
7	पदम ज्योति नि.मा.वि	भएको	रहेको	नभएको	भएको
8	कालिका प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
9	बालविकास उ. मा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
10	भिरकोट नि.मा.वि	भएको	रहेको	नभएको	भएको
11	जलदेवी प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	भएको
12	शिव सुन्दर प्रा.वि	भएको	नरहेको	नभएको	भएको
13	जनशक्ति प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
14	सिद्ध प्रा.वि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
15	उप स्वास्थ्य चौकी	भएको	रहेको	भएको	नभएको
16	आयुर्वेदिक औषधालय				
17	गाविसको कार्यालय	नभएको			
18	प्रहरी चौकी				
19	अतिरिक्त हुलाक सेवा कार्यालय	भएको	नरहेको	नभएको	नभएको
20बोर्डिङ. स्कूल				
21बोर्डिङ. स्कूल				

अनुसूची-८: पूर्ण सरसफाइका सूचकहरूको अवस्था

क्र. स.	टोलको नाम	सबै घरपरिबारले चर्पीका नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित व्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास, अन्य
वडा नं १									
1	चालिसे	18	12		18				6
2	चवादी	11	11		11				8
3	दुंगागाडे	23	12		23				6
4	गोरे डांडा	8	4		5				1
5	कुङ्डार	2	3		3				
6	सन्यासीटार	18	10		10				4
7	तारूका	80	22		22			22	55
8	गाल्जे	8	5		5				4
	जम्मा	168	79		97			26	80
वडा नं २									
1	भञ्ज्याङ्ग	16	16		16				4
2	डिहि वेसी	4	4		4				6
3	पालिङ्गटार	40	40		40				10
4	धर्मभकारी, किटिया	27	27		27				
5	थुम्की, ठाँटी टोल	15	15		15				
	जम्मा	102	102		102			6	14
वडा नं ३									
1	बलाङ्गधारी	10	10		10				
2	पिपलधर	6	6		6				
3	मुखियाथर	5	9		9				
4	व्यागन डांडा	8	7		7				
5	ढापडीथर	4	4		4				
6	घरेल डांडा	3	3		3				
7	कटहरे	4	1		1				
8	लाँकुरीथर	5	10		10				1
9	माज्थर	16	20		20				5
10	रानाथर	6	6		6				1
11	नारायणटार	6	6		6				
12	पल्लो भिरकोट	18	23		23				19
13	राम्चे	16	19		19				
	जम्मा	107	124	0	124			26	7

क्र. स.	टोलको नाम	सबै घरपरिबारले चर्पीका नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर रयास, अन्य)
वडा नं ४									
	गुम्लेक	51	51		51		51	51	51
वडा नं ५									
1	पल्लोथर	20	37	1	37	1		5	
2	नारायणटार	7	7		7		7	7	
3	विजवर थर	8	15		15				
4	देउराली	13	13		13		1	1	
5	सुनारथर	23	13	7	13		6	4	2
	जम्मा	71	85	8	85	1	14	17	2
वडा नं ६									
1	बरडांडा	10	10		10				
2	फराक स्वांरा	23	23		23				
3	कुसुण्डे	9	9		9				
4	मधुवन	60	60		60				
5	नयांबारी	5	5		5				
6	पिपलडांडा	13	13		13				
7	सत्तरी	2	2		2				
8	सिरकोट	39	39		39				
9	सिंदुवा	21	21		21				
	जम्मा	182	182		182				
वडा नं ७									
1	बिसमोहोर	8	5		8			5	
2	मनादी	20	20		20			20	
3	गैराथर	22	22		22			22	8
4	डांडाथर	24	24		24			24	
5	देउराली	15	15		15			15	
6	सुन्दरटोल	14	14		14			14	2
	जम्मा	103	100		103			100	10
वडा नं ८									
1	बलिमराड	25	10		25			5	5
2	बट्टै डांडा	8	3		4			2	9
3	डाडाटोल	12	5		7			4	11
4	माज्थर	12	2		3			2	5
5	माथिल्लो थर	23	19		19			5	20
6	पोखरीथोक	6	3		6			2	2

क्र. स.	टोलको नाम	सबै घरपरिबारले चर्पीका नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर रयास, अन्य)
7	तल्लोथर	11	4		12			2	8
	जम्मा	97	46		76			22	60
बडा नं ९									
1	बेलटार	37	37		37				
2	दाङ्डसिरी	27	27		27				10
3	ग्याँजा	2	2		2				
4	काफलडांडा	37	37		37				10
5									
6	कुमारे	8	8		8				
	जम्मा	111	111		111				20
	कूल जम्मा	992	880	8	931	1	65	248	244
	प्रतिशत	86.56	76.79	0.70	81.24	0.09	5.67	21.64	21.29
	टोलको संख्या								
	६०								

अनुसूची-९: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण

क्र. सं.	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुनर्निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण					टोलको नाम/घरधुरी	जातीय घरधुरी				बाढी पहिरोको संभावना
						इष्टे क	आर भिटि	धारा	प्रसारण लाइन मि	शाखा लाइन मि		जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा	
1	अर्चल्दी, भुर्लुक्दी	लिफ्टीड	8	gofF	e'n'{SbL	1	2	13	1400	3000	माथिल्लोथर २४, माभक्थर १७, डांडाथर ४	42	1	2	45	पाइप लाइनमा
2	काफलडाँडा	लिफ्टीड	9	gofF	गेणादी	1	2	7	500	2500	काफलडाँडा	51		2	53	पाइप लाइनमा
3	डिही कुँडार	ग्रामिटी	1, 2	gofF	कुसमुसे मूल	1	1	3	1500	1500	डिही ६, कुँडार ५	4	7		11	पाइप लाइनमा
4	रामसुपरी	लिफ्टीड	3, 5	gofF	रामसुपरी, विरौटा	1	2	15	160	5000	भिरकोट १३ वटा टोलहरू	71	93	7	17	छैन
5	गोमन्दी, गुम्लेक	ग्रामिटी	3	dd{t	गोमन्दी मूल						११ वटा टोलहरू	7	3	41	51	जिआई पाईप क्रसिड. ३६ मि
6	भेडा खोला	ग्रामिटी	2	dd{t	भेडा खोला	1					भञ्ज्याङ्ग, धर्म भकारी, किटिया, थुम्की, ठाँटी टोल	1	32	31	64	छैन
7	मधुवन	ग्रामिटी	6	dd{t	साँद खोला						मधुवन	61	17		78	छैन
8	भिरकोट	ग्रामिटी	6	dd{t	ढाके खोला						सिरकोट	3	14	27	44	ईष्टेक र पाइप लाइनमा
9	नेवदी	ग्रामिटी	9	dd{t	नेवदी						बेलटार					
10	ठूलो पैंधेरो, साईको र कटुसे पैंधेरो	कुवा संरक्षण	7	gofF	ठूलो पैंधेरो, साईको र कटुसे पैंधेरो	3	सि सि				मनादी, गैरा टोल, डांडाथर, देउराली र सुन्दर टोल	22	29	44	95	छैन
11	फिरुदी, डांडांथोक, ढाप पैंधेरो	कुवा संरक्षण	3,5	gofF	फिरुदी ढाप पैंधेरो	2	सि सि				३ र ५ भिरकोट	96	87	13	19	छैन
12	पिपल डाडा	कुवा संरक्षण	6	gofF	चिलाउने पानी	1	सि सि	5	1500		पिपलडाँडा	9		6	15	ईष्टेक र पाइप लाइनमा
13	नयांबारी	कुवा संरक्षण	6	gofF	कंडेल पानी	1	सि सि	3	1000		नयांबारी	4	1		5	छैन

14	धारादी ,कानी वुडी कुवा	कुवा संरक्षण	8	gofF	धारा पँधेरो कुवा,कानी वुडी कुवा	1	सि सि	4		वरैडाडा र तललो थर	97	3	2	10 2	छैन	
क्र. सं.	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण				जातीय घरधुरी				बाढी पहिरोको संभावना		
						इण्टेक	आर भिटि	धारा	प्रसारण लाइन मि	शाखा लाइन मि	टोलको नाम/घरधुरी		जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा
15	ठूलो पँधेरो,ढाप पँधेरो	कुवा संरक्षण	4	gofF	ठूलो पँधेरो,ढाप पँधेरो	1	सि सि	4		गुम्लेक	7	3	41	51	छैन	
16	कटुसे पानी	कुवा संरक्षण	2	gofF	कटुसे पानी	1	सि सि	2		भञ्ज्याङ्ग					0	छैन
17	पखेरा कुवा	कुवा संरक्षण	1	gofF	पखेरा कुवा	1	सि सि	2		मधुवन र सिंगुवा		8	74	82	छैन	
18	पहार्दी कुवा	कुवा संरक्षण	9	gofF	पहार्दी कुवा	1	सि सि			वरडाँडा	14	10	2	26	छैन	

अनुसूची-१०: गाविस स्तरिय तर्जुमा गरिएका खानेपानी योजनाहरूको विवरण र लागत

क्र.सं	योजनाको नाम	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	श्रोतको नाम	टोलको नाम/घरधुरी	जातीय घरधुरी				जनसंख्या	लागत ने रु हजारमा
						जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा		
क. ग्रामिटी खानेपानी योजनाहरू											
1	डिही कुँडार	1,2	नयाँ	डिही कुँडार	डिही ६, कुँडार ५	4	7		11	49	437
2	गोमन्दी, गुम्लेक	3	मर्मत	गोमन्दी, गुम्लेक	११ वटा टोलहरू	7	3	41	51	225	2,024
3	भेडा खोला	2	नयाँ	भेडा खोला	भञ्ज्याङ्ग,धर्म भकारी,किटिया,थुम्की,ठाँटी टोल	1	32	31	64	282	2,540
4	मधुवन	6	नयाँ	मधुवन	मधुवन	61	17		78	344	3,096
5	भिरकोट	6	नयाँ	भिरकोट	सिरकोट	3	14	27	44	194	1,746
						जम्मा	76	73	99	248	1,094
											9,843

ख. लिफ्ट योजनाहरू											
क्र.सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	अर्चलदी, भुर्लुकदी	माथिल्लोथर २४, माझथर १७, डांडाथर ४	42	1	2	45	198	3,374
						जातीय घरघुरी					
						जनजाती	दलित	अन्य	जम्मा	जनसंख्या	लागत ने रु हजारमा
2	काफलडाँडा	9	नयाँ	काफलडाँडा	काफलडाँडा	51		2	53	234	3,973
3	रामसुपरी	3,5	नयाँ	रामसुपरी	भिरकोट १३ वटा टोलहरू	71	93	7	171	754	12,820
					जम्मा	164	94		269	1,186	20,167
श्रोत संरक्षण											
1	ठूलो पँधेरो,साईको र कटुसे पँधेरो	7	gofF	ठूलो पँधेरो,साईको र कटुसे पँधेरो	मनादी,गैरा टोल,डांडाथर,देउराली र सुन्दर टोल	22	29	44	95	419	503
2	फिरुदी ढाप पँधेरो	3,5	gofF	फिरुदी ढाप पँधेरो	३ र ५ भिरकोट	96	87	13	196	864	1,037
3	पिपल डाडा	6	gofF	पिपल डाडा	पिपल डांडा	9		6	15	66	79
4	नयाबारी	6	gofF	नयाबारी	नयाबारी	4	1		5	22	26
5	धारा पँधेरो कुवा,कानी वुडी कुवा	8	gofF	धारा पँधेरो कुवा,कानी वुडी कुवा	वरैडांडा र तल्लो थर	97	3	2	102	450	540
6	ठूलो पँधेरो,ढाप पँधेरो	4	gofF	ठूलो पँधेरो,ढाप पँधेरो	गुम्लेक	7	3	41	51	225	270
7	कटुसे पानी	2	gofF	कटुसे पानी	भञ्ज्याङ्ग				0	0	0
8	पखेरा कुवा	1	gofF	पखेरा कुवा	मधुवन र सिंगुवा		8	74	82	362	434
9	पहादी कुवा	9	gofF	पहादी कुवा	वरडांडा	14	10	2	26	115	138
						जम्मा	249	141	182	572	2,523
कूल जम्मा सबै स्किमको लागत श्रोत संरक्षण समेत										33,037	

अनुसूची-११: गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना

गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रूपमा अगाडि बढाइ आधारभूत सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु पर्दछ । घोषणाको समयसम्म आउँदा गर्न इच्छा भएपनि गर्न बाँकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरु, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणालाई दिगो, घोषणा पछिको सुविधामा पहुँच तथा पूर्ण सरसफाई अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चहाना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तयार, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरि छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविसस्तरीय पूर्ण सरसफाई रणनीतिक योजनाको आवश्यक महशुस गरि यो रणनीतिक योजना तयार गरिएको छ ।

१ सोच

भिरकोटगाविसमा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण बसिन्दाहरुको स्वास्थ्यमा सुधार गरि समुदायको क्षमता विकास, आर्थिक समुन्नति र वातावरण मैत्री सामाज निर्माण गर्नु रहेको छ ।

२ लक्ष्य

क) पूर्ण सरसफाईको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु बडागत रूपमा वि.स. २०७२आषाढ मसान्त सम्ममा पुरा गरिने छ ।

ख) २०७१ फाल्गुण मसान्त सम्ममा गाविसको सम्पूर्ण बडाहरु वि.स. २०७२ बैशाख मसान्त सम्ममा पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।

ग) भिरकोट गाविसलाई वि.स. २०७२ बैशाख मसान्त सम्ममा पूर्ण सरसफाई घोषणा गरि वि.स. २०७२ बैशाख पश्चात पूर्ण सरसफाई पश्चातको क्रियाकलापहरुको थालनी शुरु गरिने छ ।

३ उद्देश्य

यस रणनीति तयार भएपछि, निम्न उद्देश्यहरु पुरा हुनेछन् ।

क) खुल्ला दिसामुक्तलाई दिगो रूपमा अगाडि बढाउन सहयोग पुग्ने छ ।

ख) व्यक्तिगत, घरायसी, संस्थागत तथा वातावरणीय सरसफाई प्रवर्द्धन हुने छ ।

ग) संस्थागत, सार्वजनिक तथा घरायसी शौचालयलाई संरचनागत रूपमा स्थायी तथा प्रयोगकर्ता मैत्री बनाउने वातावरण तयार हुने छ ।

घ) स्थानीय स्रोत तथा साधनलाई योजनागत रूपमा नियमित परिचालन गरिने छ ।

ड.) पूर्ण सरसफाईको लागि कार्य योजना तयार गरि तोकिएको समयमानै घोषणा गरिने छ ।

४ रणनीति:

क) भिरकोटगाविसलाई वि.स. २०७२ बैशाख मसान्त सम्ममा पूर्ण सरसफाई घोषणा गरि पूर्ण सरसफाईको वानी व्यबहार परिवर्तन भएको प्रमाणीकरण गर्ने ।

ख) खुल्ला दिसामुक्त पछिको अवस्थाको विश्लेषण गरि गाविसको सरसफाई तथा स्वच्छताका अवस्था पहिचान गर्ने । गाविसमा रहेको स्रोत र साधनको पहिचान, परिचालन र परिवेश (३ प) निर्माण गर्ने ।

ग) भिवाससिसि, बडा नागरिक मञ्च, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकी, गाविसले पूर्ण सरसफाईको अभियान अगाडि बढाउने सबैलाई समेट्नेको मुख्य जिम्मेवारी लिने ।

घ) जिविस, गाविस तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरुले बारिष्क कार्यकम तथा वजेट विनोजित गर्नेकममा पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तनलाई प्रथामिकतामा राख्न पहल गर्ने ।

ड.) गाविसमा भएको सार्वजनिक, संस्थगत तथा विद्यालय शौचालयहरुलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यकमहरु संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रूपमा सुधार गर्ने ।

च) जिल्ला र गा. वि. स. मा रहेका विभिन्न सरकारी तथा अर्ध सरकारी कार्यालयहरु, नागरिक समाज, संचार क्षेत्र तथा पत्रकार, समाजसेवी व्यक्तिहरु, राजनैतिक संगठनहरु, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, विद्यालय, नीजि क्षेत्र, सामुदायिक वन, महिला सञ्जाल, दलित सञ्जाल, जनजाति सञ्जाल, गैर सरकारी संस्थाहरु तथा विभिन्न निकायहरुसँगको सहकार्य, समनवय, जिम्मेवारी वाँडफाँड गरि पूर्ण सरसफाई अभियान लाई अघि बढाउने ।

छ) गाँउ वस्ती, टोल, बडा, विद्यालयहरुले पूर्ण सरसफाइ अभियान सफल पार्न कार्य योजना सहित सकिय रूपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी वहन गर्ने ।

ज) संस्थागत तथा संरचनागत रूपमा कार्य योजना निर्माण, वजेट व्यवस्थापन, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा समिक्षा प्राणली बनाउने ।

झ) पूर्ण सरसफाइको अभियान असहयोग गर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूहलाई सहि दिशामा लेराउन गाविसले थप नियमहरु आवश्यकता अनुसार बनाउने र अनुमोदन गरि लागु गर्ने ।

ज) प्रोत्साहन, सम्मान, पुरस्कारको माध्यमबाट पूर्ण सरसफाइको अभियानलाई तीव्रता दिइने छ भने दण्ड, सजाय, जरिवनाको नीतिको माध्यमबाट पूर्ण सरसफाइ अभियानमा आएको प्रतिकूल वातावरणलाई सुधार गर्ने ।

ट) समुदायको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ, विस्तारित समुदायको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ तथा विद्यालयको अगुवाईमा पूर्ण सरसफाइ अबधारणाहरुलाई मुख्य आधार मानी पूर्ण सरसफाइ अभियान संचालन गर्ने ।

५ कार्यनीति

क) गाविसमा संचालन गरिन सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कियाकलापहरु एकिकृत रूपमा संचालन गर्न सबै सरोकारावालाहरु बीच प्रत्येक महिनाका एकपटक वैठक बस्ने ।

ख) गाविसमा भएको स्रोत साधानको पहिचान गरि गाविसको योजना तयार तथा अद्यावधिक गर्ने ।

ग) गाविस तहको योजनालाई आधार मानी प्रत्येक बडा, विद्यालयहरुले संरचनागत रूपमा अघि बढने । उनीहरुको क्षमता विकासको लागि सचेतना तथा अभिमुखीकरण गर्ने । विषयबस्तु, कार्य योजना र अनुगमनको ढाँचाको वारेमा प्रष्ट पार्ने ।

घ) बडा तथा गाविस तहमा नियमित वैठक बस्ने । प्रत्येक वैठकमा कम्तीमा महिनभरि भएको प्रगति, भोग्नु परेको समस्या, सम्भावित चुनौति, सामाधानको उपाय र आगिम महिनाको लक्ष्यहरु विवरण पेश गर्ने ।

ङ.) जिल्लाले निर्धारित गरेको पूर्ण सरसफाइको सूचकहरुको विवरण राख्ने, अद्यावधिक गर्ने र भिवाससिसिले यसको अवस्थाको लेखाजोखा गरि आवश्यकतानुसार थप कदम चाल्ने ।

च) गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाइ कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने । यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ संस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारावालाहरुको भेलावाट निर्णय गर्ने ।

छ) सरसफाइ तथा स्वच्छता र शौचालय सम्बन्धी सामाग्री सजिलैसँगै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्न व्यवसायीहरुसँग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, हर्पिक, ब्रस, सावुन, टुथपेष्ट, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको व्यवस्था गर्ने त्यस्तैगरि सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिड. तथा प्यान बनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।

ज) स्वास्थ्य तथा शारीरिक अध्ययन गराउने शिक्षक, गाविस सचिव, स्वास्थ्य चौकीका इन्चार्ज, गाविसमा कार्यरत विकाससँग सम्बन्धित कर्मचारी, गैर सरकारी संस्थाको सामाजिक परिचालकहरु, महिला स्वास्थ्यकर्मी, क्लवका प्रतिनिधीहरु र यस्तै अन्य व्यक्तिहरुलाई स्रोत व्यक्ति तयार गर्ने ।

झ) बडा नागरिक मञ्चले बडा वास सिसिको भूमिका समेत निर्वाह गर्ने सो मञ्चले आ आफ्नो बडामास्थानीय स्तरका उत्प्रेरकहरु तयार तथा परिचालन गर्ने । बडा नागरिक मञ्चले बडाको सरसफाइको नेतृत्व, कार्य योजना कार्यान्वयन, मानवीय स्रोतको परिचालन, कार्य योजना अद्यावधिक गर्ने तथा अनुगमनका कामहरु गर्ने ।

ज) भिवाससिसिसँग समन्वय गरि सम्बन्धी बडाका बडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाइ कार्ड वितरण गर्ने । पुर्ण सरसफाइ भएपछि पूर्ण सरसफाइको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स. मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आउँदा घरमा पूर्ण सरसफाइको सूचक पुरा भए नभए वा कति बटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरुलाई गा.वि.स. वाट दिइने सेवा सुविधा तथा सिफारिसको सन्दर्भमासमयमै विस्तृत छलफल गर्ने ।

ट) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाइ डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरुमा सरसफाइ नमूना टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

ठ) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको लागि गाँउ, टोल, वडाहरु वीच प्रतिस्पर्दा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनका व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा. वि. स. स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

ड) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको प्रतिवद्धता तयार पारीघोषणाको दिन सम्पूर्ण समुदायहरुलाई प्रतिवद्धता व्यक्त गर्न लगाउने र सोही पूर्ण सरसफाइलाई स्थायीत्व दिने ।

६ स्रोत र साधनको व्यवस्थापन

क) मानवीय स्रोत साधान पहिचान र परिचालन

- गा. वि. स. स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति
- वडामा वडा नागरिक मञ्चहरु
- गाविस स्तरीय सञ्जालहरु
- शिक्षक शिक्षिका, विद्यार्थी, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ तथा जुनियर रेडक्रस र बाल क्लब
- गा. वि. स. भित्र रहेका सरकारी, गैर सरकारी संस्था, विकाससँग सम्बन्धी निकायहरुका प्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरु
- पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धि उत्प्रेरकहरु
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका
- सामाजिक परिचालकहरु
- सहकारी संस्थाहरु
- धार्मिक तथा सास्कृतिक समूह तथा ती समूहका प्रमुख तथा प्रतिनिधीहरु
- स्थानीय स्तरमा गठित समूहमा आवद्ध व्यक्तिहरु (आमा समूह, महिला समूह, बालक्लब, आदि)
- राजनैतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, उप शाखा एवं त्यसका सदस्यहरु
- सुरक्षा निकाय,
- दातृ निकाय र त्यससँग आबद्ध व्यक्ति तथा संस्थाहरु
- स्थानीय तहका दक्ष मानवीय स्रोतहरु जस्तै: सिकर्मी, डकर्मीहरु, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्तिहरु
- स्थानीय व्यवसायी, व्यापारीहरु तथा निर्माण व्यवसायी
- नागरिक समाज
- संचार गृह तथा पत्रकारहरु
- सार्वजनिक यातायाता कर्मचारी तथा चालकहरु
- आदि

ख) आर्थिक स्रोत साधान पहचान र परिचालन

क्र. स.	निकायहरू	वार्षिक बजेट
१	गा.वि.स.को सरसफाइ कोष	
२	गा.वि.स को वार्षिक सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी कार्यक्रम	१,२०,०००।
३	समपुरक कोषहरू	
४	वन उपभोक्ता समिति	
५	वडाहरूवाट संकलन	
६	जरिवाना संकलन	
७	सहयोग (दान, चन्दा, पुरस्कार आदि)	
	जम्मा	

७. भिरकोटगाविसको विद्यमानचुनौती तथा अवसरहरू:

क) चुनौतीहरू

- भिवाससिसिको नियमित वैठक, कार्य योजनानुसार क्रियाकलाप संचालन, वार्षिक बजेटको वातावरण सृजना जस्ता गतिविधीमा निर्वाह गनुपर्ने भूमिका ।
- प्रत्येक घरधुरीमा भएको शौचालयको मर्मत सभार तथा स्तरोन्तती, नयाँ निर्माण भएको घरधुरी तथा वसाइ सराइ घरधुरीमा शौचालयको सुनिश्चिता ।
- संस्थागत तथा सार्वजनिक स्थलहरूमा रहेका शौचालय र सरसफाइ तथा स्वच्छताको दीगोपना गर्दै अवस्थामा सुदृढीकरण ।
- सावुन पानीले हातधुने, घरायसी पानी शुद्धिकरणका विधी अपनाई पानी पिउने तथा व्यक्तिगत सरसफाइ कायम राख्ने सन्दर्भमा व्यक्तिगत तहमा चेतना अभिवृद्धि ।
- गाविस तथा वडातहमा तयार भएको कार्य योजना तथा अनुगमन प्रणालीको कार्यान्वयन र प्रभावकारिता ।
- पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रत्येक घरदैलो, विद्यालय र संघ संस्थाहरूको संलग्नता र परिवर्तनको लागि जिम्मेवारी लिने ।
- तोकिएको समयसीमा भित्रै वडा तथा गाविसलाई पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र घोषणा ।

ख) अवसरहरू

- गाविसमा एक चरणको सरसफाइ अभियान सफल भै खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको र सरसफाइ तथा स्वच्छता अभियानले निरन्तरता पाएको ।
- गाविसस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र वडामा वडा नागरिक मञ्चले वडा सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको रूपमा जिम्मेवारी वहन गर्न सक्ने अवस्था रहेको ।
- गाविसभित्र रहेको सम्पूर्ण निकायहरू खुल्ला दिसामुक्त अभियानमा सक्रिय रूपमा सहभागि भएकोले खुल्ला दिसामुक्तको दीगोपना र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन सम्बन्धी जानकारी हासिल गरेको ।
- पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई संचालन गर्न सहयोगी निकाय र गाविसभित्र पनि मानवीय स्रोत तयार भै सकेको ।
- स्थानीय निकाय र स्थानीय समुदायको अगुवा र अपनत्व वहन गरेकोले अभियान लामो समयसम्म व्यक्तिगत तहसम्म पुग्ने ।
- गाविसभित्र वसिन्दाहरूको सरसफाइ तथा स्वच्छताको सचेतनाको स्तर दिनप्रतिदिन बढाउ गएको ।

- स्वयं राष्ट्रले पनि सरसफाई तथा स्वच्छताको विषयवस्तुलाई आधारभूत सवालको रूपमा लिई माताहतको निकायलाई सक्रिय रूपमा जिम्मेवारी वहन गर्न निर्देशन दिएको ।
- गा.वि.स.मा विभिन्न किसिमका सामुदायिक संघ संस्थाहरु, आमा समुह, वाल क्लबहरु, महिला समुहहरु तथा जातिय संगठनहरु कार्यरत रहेकाले तिनीहरुलाई सरसफाईको क्षेत्रमा परिचालन गर्न सकिने ।

८. अनुगमन र मूल्यांकन :

गाविसमा पूर्ण सरसफाईको अभियान प्रभावकारी रूपले संचालन तथा सफल बनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरुको तहवाट अनुगमन गरिने छ । गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आवश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति बनाउने छ । सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्नका लागि विधिहरु निर्धारण गरि व्यक्तिगत, घरायसी तथा संस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाईका सूचकहरु पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ । अनुगमनको लागि पूर्ण सरसफाईको सूचक तथा विस्तारीत सूचक सहित फारम तयार गरिने छ । अनुगमन तथा मुल्यांकन समितिले फारम भरि प्रतिवेदन तयार गर्ने छ । सोही प्रतिवेदनलाई आधारमानी आगमी दिनमा गरिने क्रियाकलापहरु निर्धारण गरिने छ ।

९. पूर्ण सरसफाई पश्चातको क्रियाकलापहरु:

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चात घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिइ पूर्ण सरसफाईयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाई तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र घोषणा पश्चात पनि सरसफाई तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाईलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रूपमा नभएको अन्य सरसफाई तथा स्वच्छताको क्रियाकलापलाई समेट्दै वातावरण मैत्री सरसफाई तथा स्वच्छता र अर्ध शहरमुखी विशेषताका सरसफाई तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शौचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरवाट आफैले मल बनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिकी वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पीक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरुको संरक्षण, प्लाष्टिक भोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाई सामाग्रीको व्यवस्थापन, ढलको व्यवस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरु अगाडि बढाइने छ ।

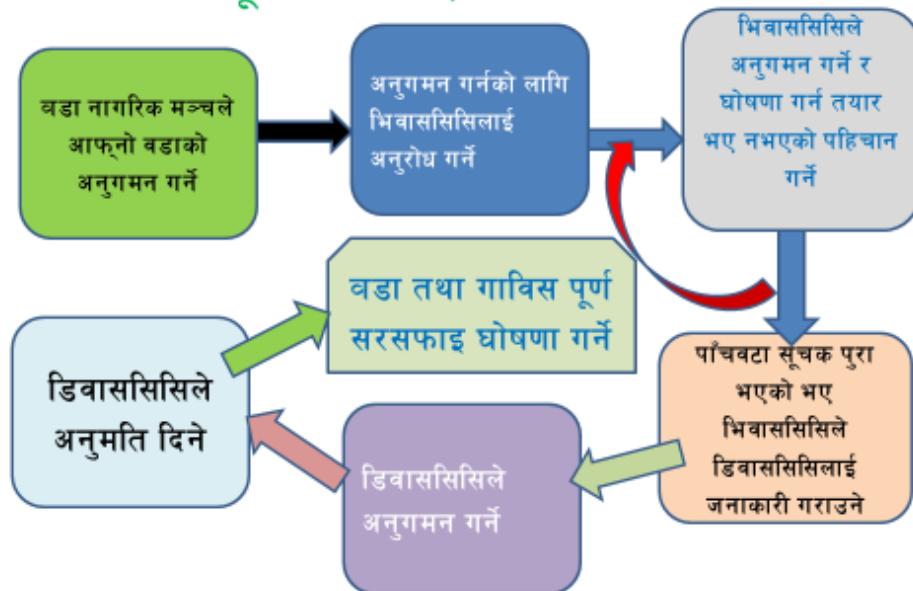
पूर्ण सरसफाईको लागि वडा । गाविस तहका कार्ययोजना

क्र सं	क्रियाकलाप	मिति		जिम्मेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
१	गाविस सचिवसँग भेटघाट गरि भिवाससिसिको बैठको मिति निर्धारण गर्ने		नियमित भैरहेको	सदस्य सचिव	गाविस
२	भिवाससिसिको बैठक: खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको अवस्था माथि छलफल,	नियमित		संयोजक	प.ने.ग्रा. स.परियोजना
३	गाविसको सबै घरधुरी सरसफाई सम्बन्धी तथांक संकलन (चपी, चाड., फोहोर थुपार्ने खाडल, सावुन पानीले हातधुने ठाँउ आदि)		२०७९/०८/२९ सम्ममा	भिवाससिसि	वडा नागरिक मञ्च र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका स्वास्थ्य प्रवर्द्धक
४	गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी कार्य योजना निर्माण तथा जिम्मेवारी वाडँफाड	२०७९ श्रावण १ देखि	२०७९ भाद्र १० गते	भिवाससिसि	वडा नागरिक मञ्च र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका स्वास्थ्य प्रवर्द्धक

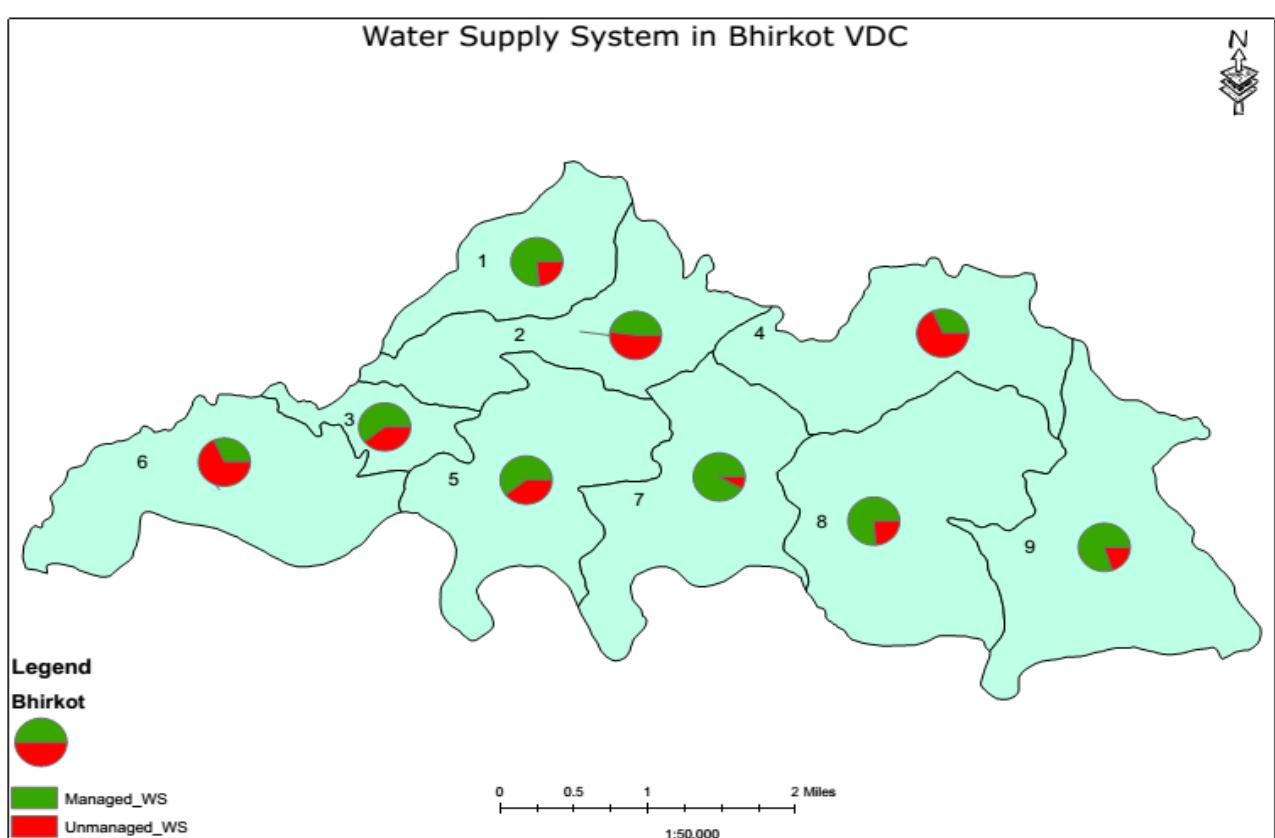
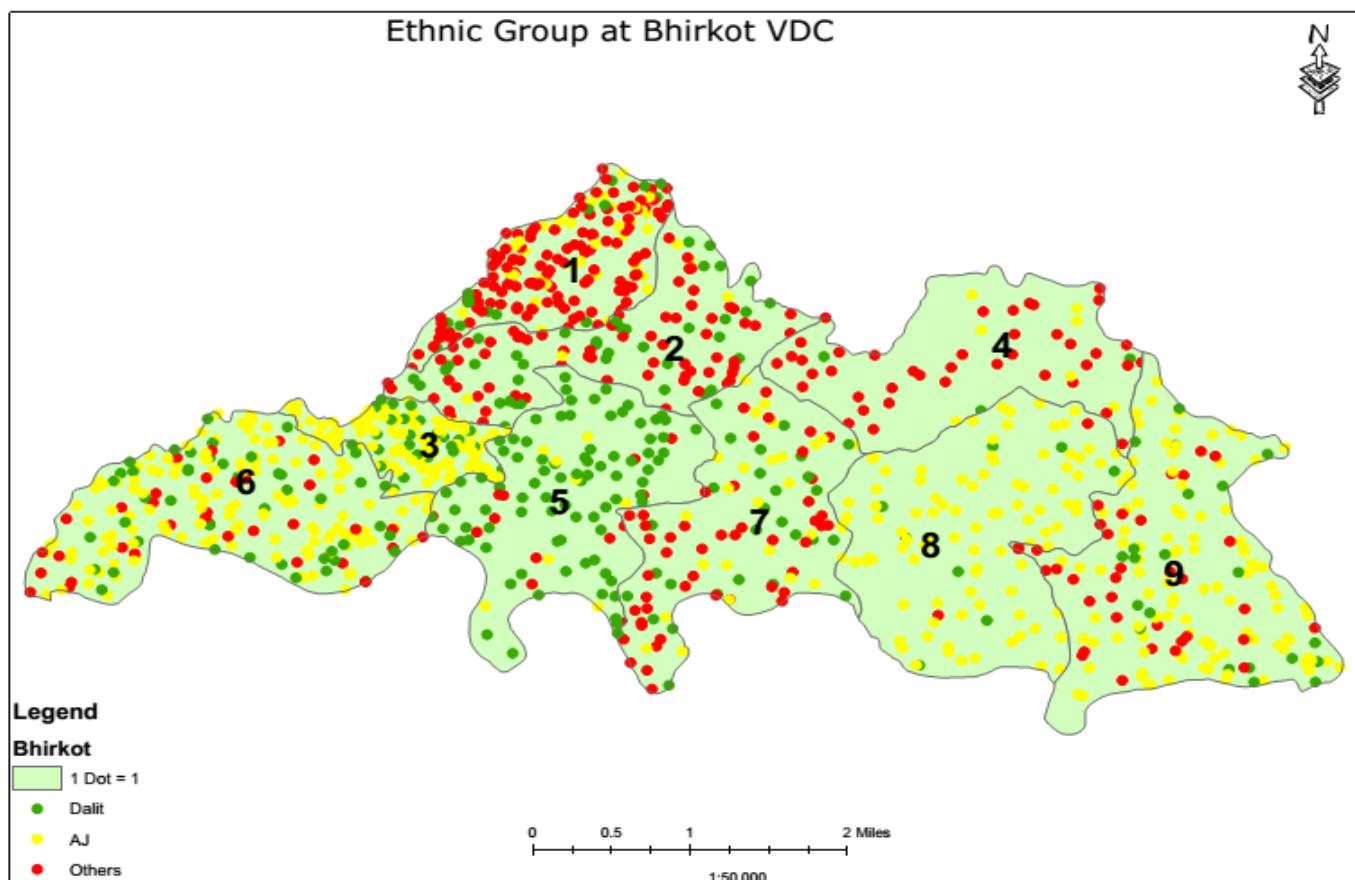
क्र सं	क्रियाकलाप	मिति		जिम्मेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
५	वडा नागरिक मञ्चको बैठक र वडा वास सिसिको जिम्मेवारी सम्बन्धी निर्णय गर्ने		२०७९ माघ मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	वडा नागरिक मञ्च र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
६	वडा नागरिक मञ्चलाई अभिमुखिकरण		२०७९ चैत्र मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
७	वडा वाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको नेतृत्वमा वडा कार्य योजना निर्माण		२०७९ चैत्र मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
८	वडा तहका पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी छलफल तथा अन्तरकिया		२०७९ चैत्र मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
९	प्रत्येक दुई महिनाको एक पटक भिवाससिसिको बैठक	नियमित	प्रत्यक महिनाको पहिलो शुक्रवार	भिवाससिसि संयोजक	सदस्य सचिव र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१०	प्रत्येक एक महिनाको एक पटक वाडवाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको बैठक	नियमित	प्रत्यक महिनाको १५ गते भित्र	वडा संयोजक	सामाजिक परिचालक
११	राजनैतिक दल र वीच भिवाससिसिवीच छलफल र कार्यकममा सहयोग गर्ने वातावरण बनाउने		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि संयोजक	सदस्य सचिव र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१२	आमा समूह, बन समूह, क्लब, जातिगत तथा सास्कृतिक सञ्जलहरुसँग छलफल तथा अन्तरकिया		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि संयोजक	सदस्य सचिव र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१३	विभिन्न माध्यमबाट प्रचार प्रसार तीव्र गर्ने कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तै: सार्वजनीक सुचना टांस प्रचार प्रसार/वोड, माइक्रो, विद्यालय स्तरिय च्याली, स्थानीय एफ एम आदि		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	वडा नागरिक मञ्च र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१४	प्रत्येक विद्यालयमा संस्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी रहेन गरि) तथा विद्यालय र विद्यार्थीको घरसम्मलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	शिक्षा समिति र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१५	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ र शिक्षक शिक्षकासँग अन्तरकिया अभिमुखिकरण तालिम		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	शिक्षा समिति र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१६	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा नागरिक समाजहरुसँग अन्तरकिया		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१७	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय स्तरीय बाल क्लब गठन तथा परिचालन		२०७९ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	वडा नागरिक मञ्च, विद्यालय वाश समिति र

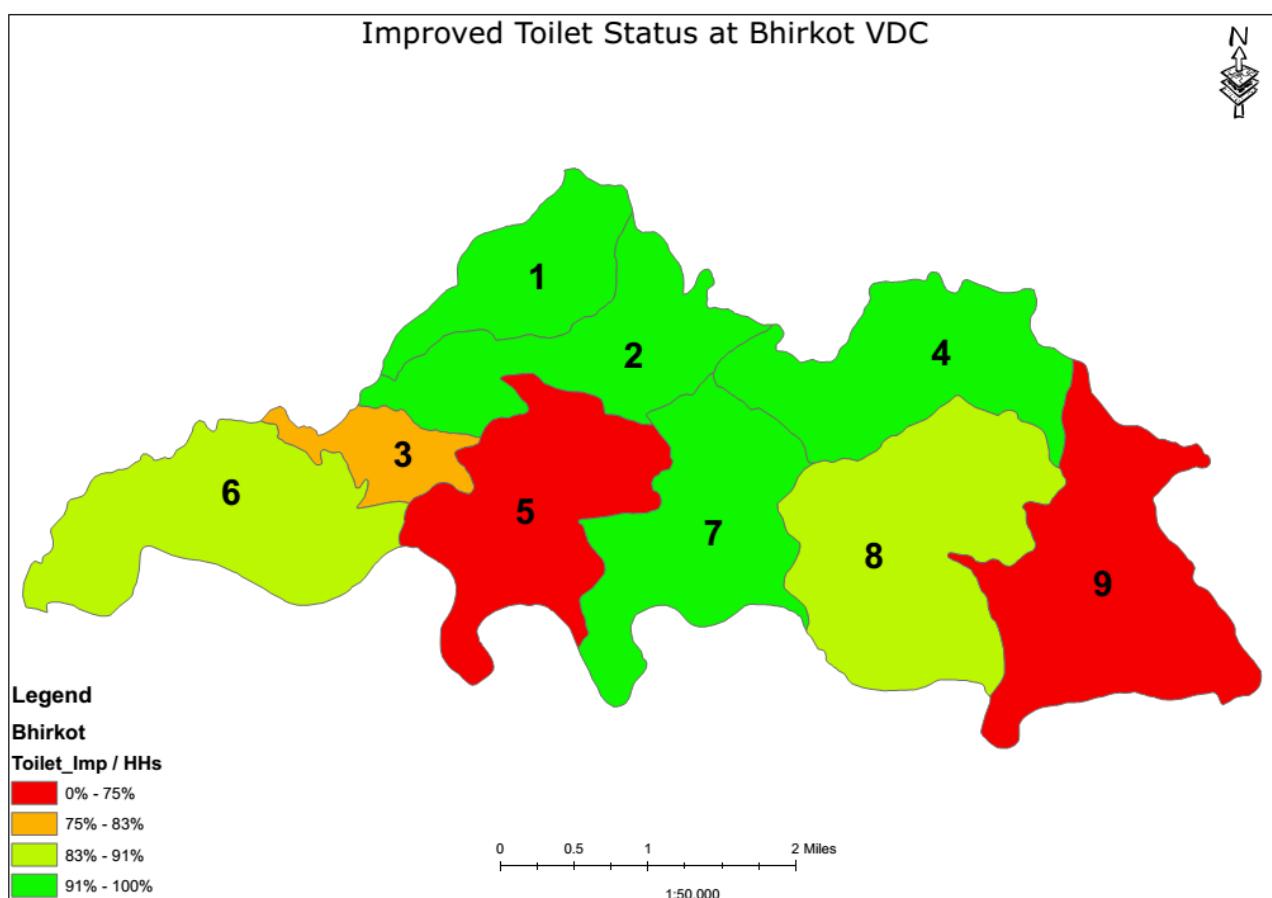
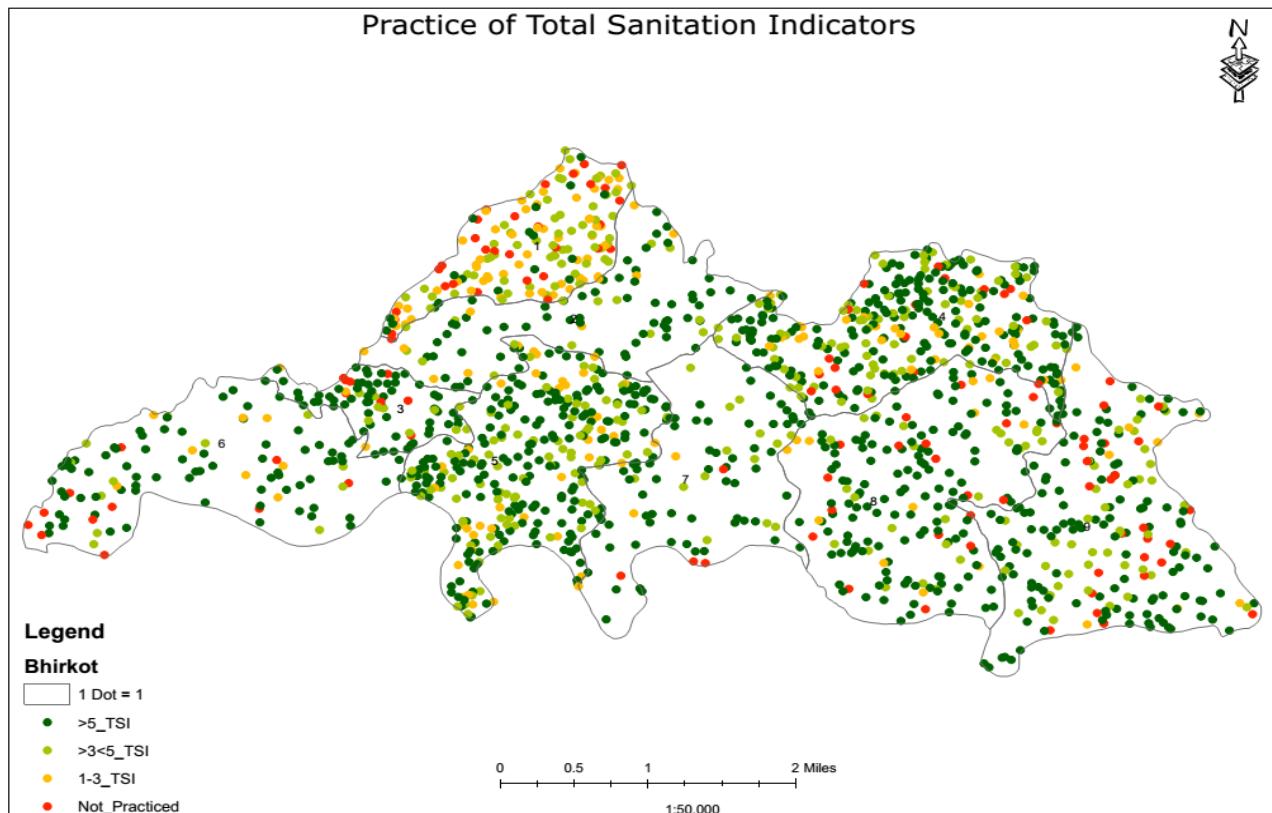
क्र सं	क्रियाकलाप	मिति		जिम्मेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
					प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१८	विद्यालय स्तरीय बाल क्लबसँग अन्तरक्रिया		२०७१ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	बडा नागरिक मञ्च, विद्यालय वाश समिति र प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
१९	गा.वि.स स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार सहिता निर्माण		२०७१ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
२०	बडा स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार सहिता निर्माण		२०७१ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	बडा नागरिक मञ्च, प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
२१	गा.वि.स स्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा सरसफाई सम्बन्धी प्रचार सामग्री टाँस्ने		२०७१ चैत्र १५ गते भित्र	भिवाससिसि र गाविस	बडा नागरिक मञ्च, प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु
२२	स्वास्थ्य सेवा प्रदायकहरु द्वाराघरदैलो कार्यक्रम (महिनाको १ पटक)	२०७१ चैत्र मसान्त देखि	नियमित	भिवाससिसि	उपस्वास्थ्य चौकि र महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविका
२३	प्रत्येक महिनामा कम्ती एकपटक शिक्षक, विद्यार्थी र संचालक समितिद्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम	२०७१ चैत्र मसान्त देखि	नियमित	विद्यालय वास समिति	विद्यालय व्यवस्थापन समिति र बाल क्लब
२४	प्रत्येक महिना प्रत्येक बडाले पूर्ण सरसफाईको सूचक कुनकुन घरले पुरा गरे र गरेन् तथांक अद्यावधिक गर्ने	२०७१ फाल्गुन मसान्त देखि	नियमित	बडा नागरिक मञ्च	भिवाससिसि
२५	प्रत्येक महिनामा सकलन गरेको तथांक सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टास्ने	२०७१ फाल्गुन मसान्त देखि	नियमित	बडा नागरिक मञ्च	भिवाससिसि
२६	प्रत्येक बडा र गाविसको पूर्ण घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने		२०७१ फाल्गुण मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	डिवाससिसि जिविस, तनहुँ
२७	सर्व प्रथम खुल्ला पूर्ण सरसफाई क्षेत्र घोषणा गर्ने बडा तथा विद्यालयलाई सम्मान र कदर	नियमिति		भिवाससिसि	जिविस, तनहुँ
२८	सरसफाई परिचय पत्र वितरण				
२९	पूर्ण सरसफाई घोषणा पश्चातको वारेमा बैठक वस्ने		२०७२ वैशाख मसान्त सम्ममा	भिवाससिसि	प.ने.ग्रा. स.परियोजनाका कर्मचारीहरु

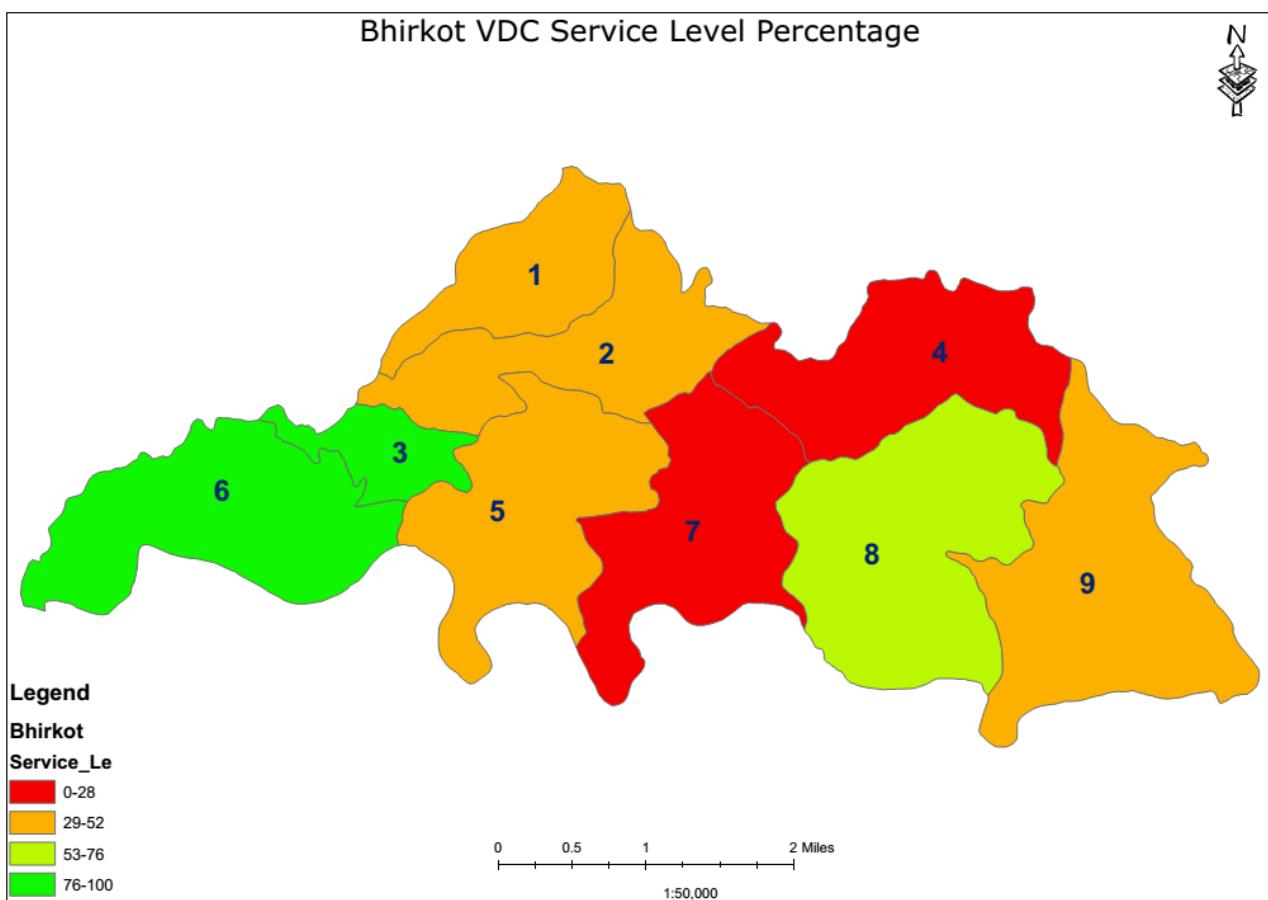
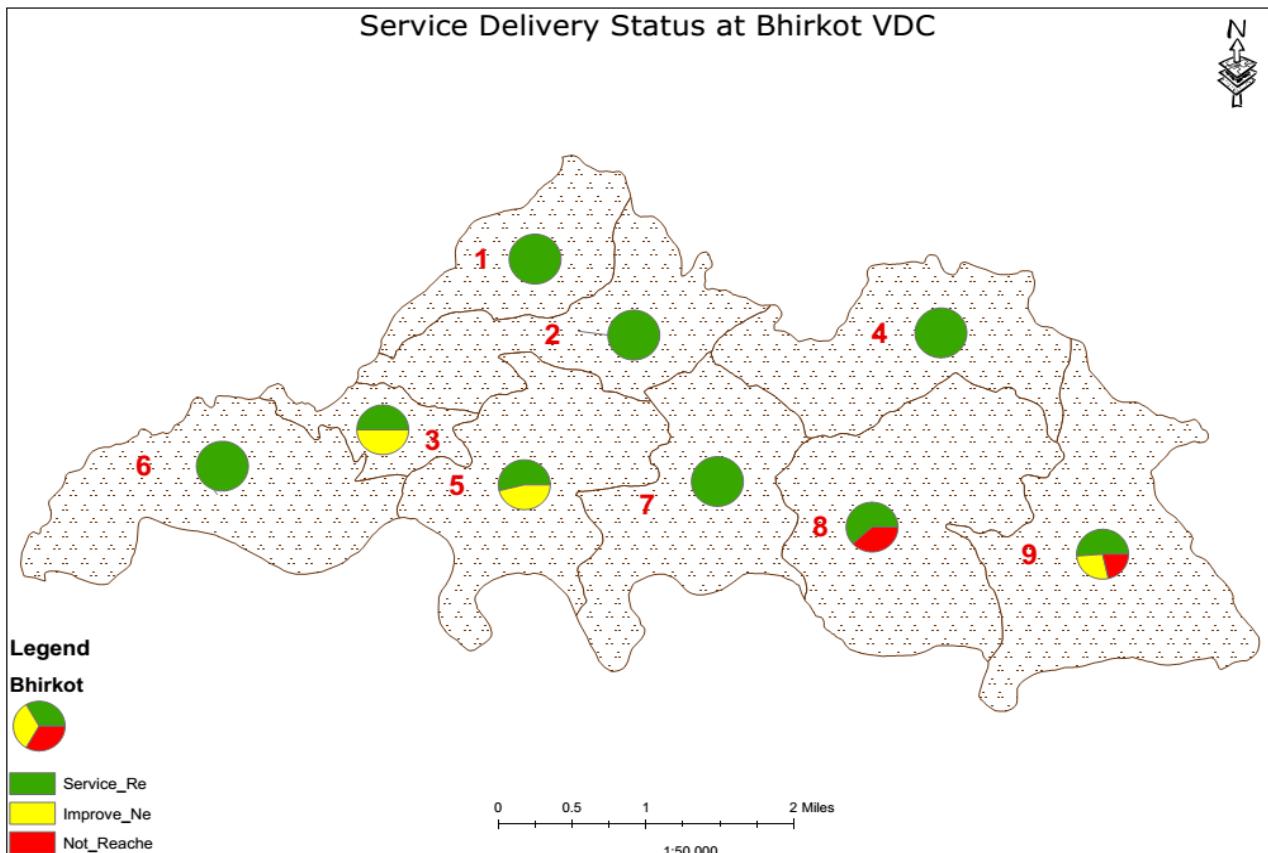
पूर्ण सरसफाई घोषणा प्रक्रिया

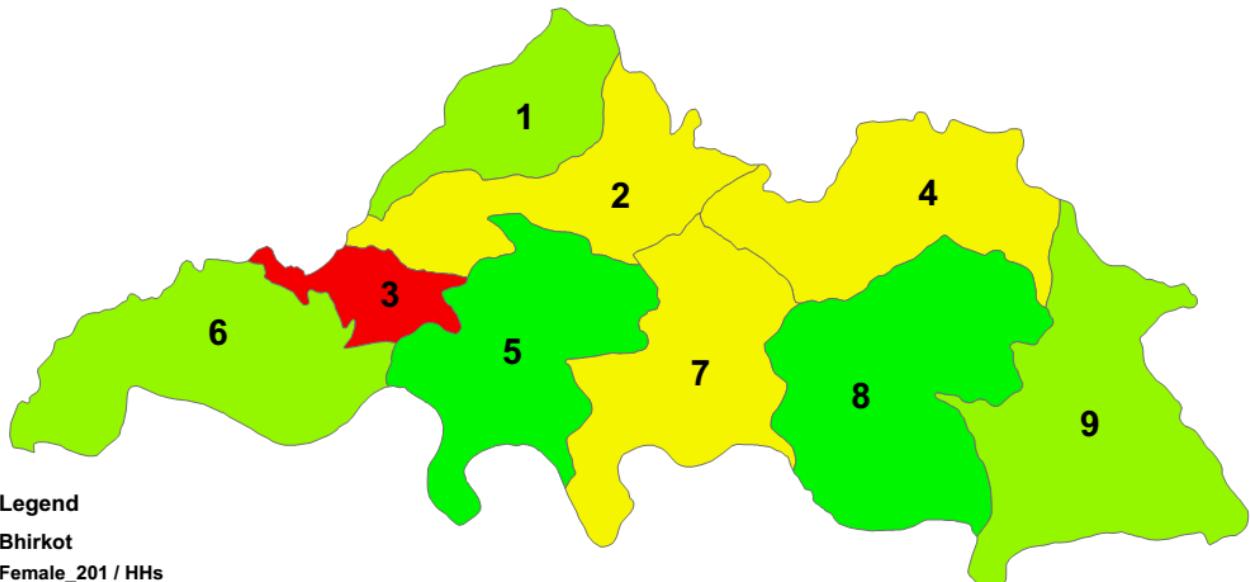
अनुसूची-१२: गाविसको प्राप्त तथ्याङ्क अनुसारका जिआइएस् नक्शाहरू

Representation of Female in Bhirkot VDC

Legend

Bhirkot

Female_201 / HHs

■	50% - 60%
■	60% - 70%
■	70% - 80%
■	80% - 90%
■	90% - 100%

0 0.5 1 2 Miles
1:50,000